

Επιμόρφωση δασκάλων/ισσών

Αποτελέσματα έρευνας ΔΟΕ

Δέσποινα Καρακατσάνη, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Πελοποννήσου--
[-dkarakat@uop.gr](mailto:dkarakat@uop.gr)

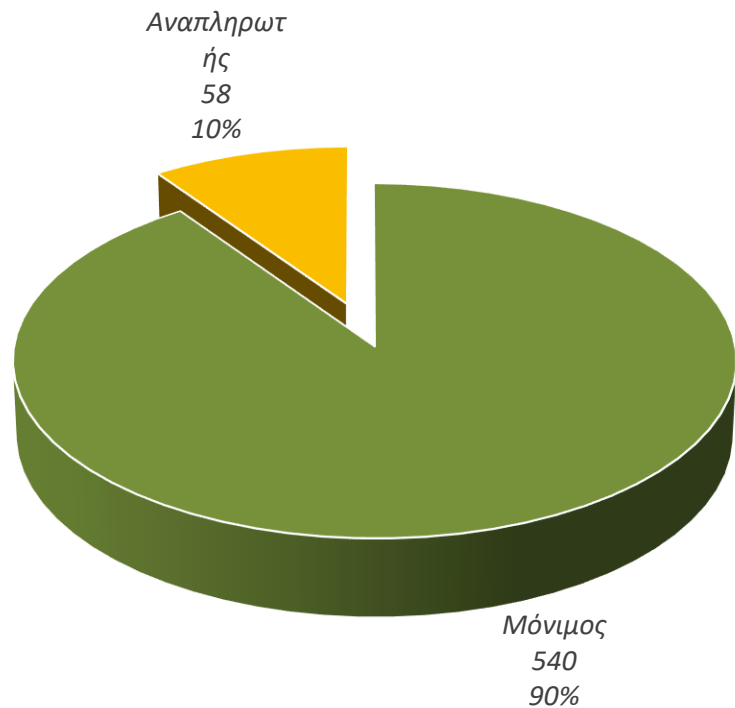
Παυλίνα Νικολοπούλου, ΕΔΙΠ Πανεπιστημίου Πελοποννήσου--
panpan0812@gmail.com

Έρευνα ΔΟΕ

- Η έρευνα αφορά τις απόψεις των εκπαιδευτικών
 - 1) για τις επιμορφώσεις που έχουν παρακολουθήσει στη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους και
 - 2) για το είδος της επιμόρφωσης που θεωρούν ως το πλέον κατάλληλο για να τους/ις βοηθήσει να αντιμετωπίσουν τις απαιτήσεις του επαγγέλματός τους.

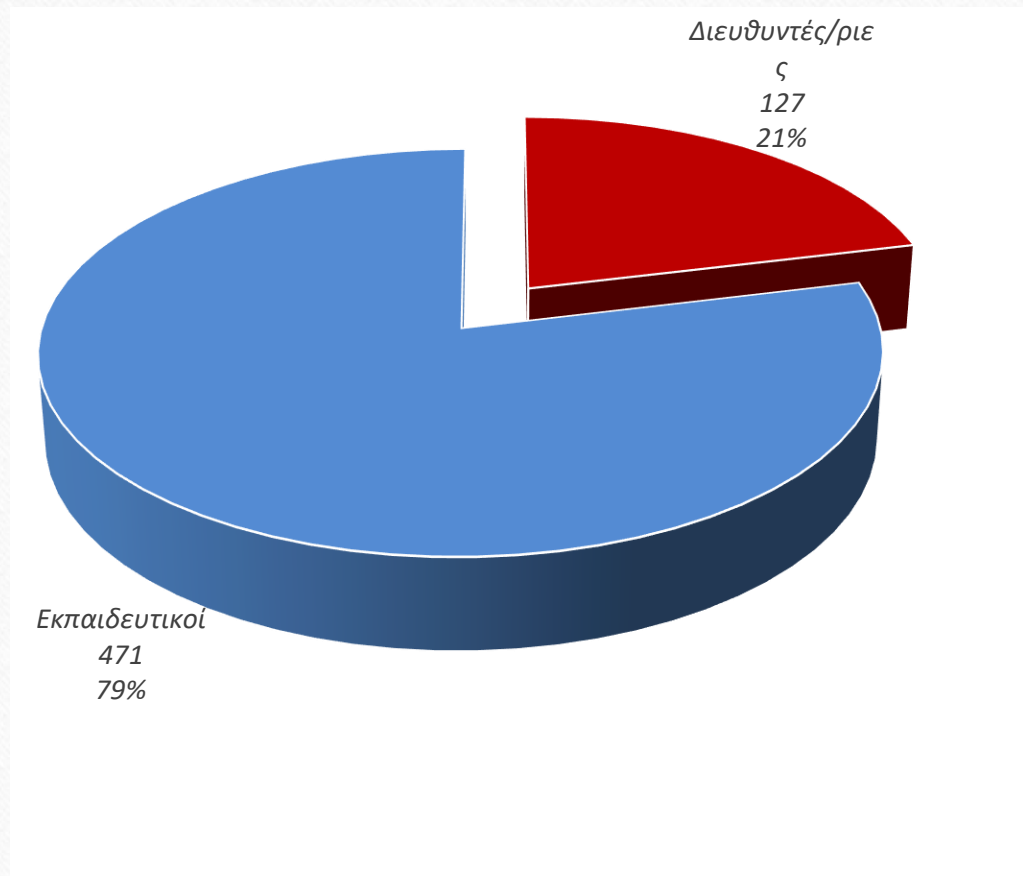
- Το ερωτηματολόγιο συντάχθηκε από τη ΔΟΕ με τη βοήθεια ομάδας εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης
-

- Διακινήθηκε στα σχολεία και των 56 Διευθύνσεων Εκπαίδευσης της επικράτειας με πρωτοβουλία και ευθύνη της Ομοσπονδίας

- Το δείγμα αφορά στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας και αποτελείται από 598 εκπαιδευτικούς, οι οποίοι υπηρετούν σε 56 διαφορετικές Διευθύνσεις εκπαίδευσης .
- Από αυτούς το 78% είναι δάσκαλοι και το 22% εκπαιδευτικοί ειδικοτήτων
- Το 90% των εκπαιδευτικών έχουν σχέση μόνιμης εργασίας με το ελληνικό κράτος και το 10% είναι αναπληρωτές/τριες, στην πλειοψηφία τους αναπληρωτές/τριες ΕΣΠΑ.

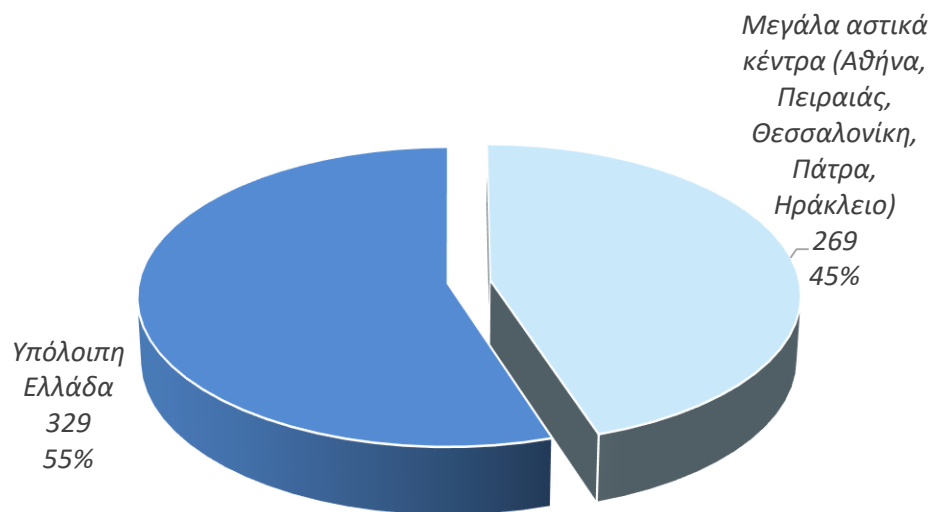
Διευθυντικές θέσεις

- Το ένα πέμπτο $1/5$ από τους ερωτηθέντες/ τις ερωτηθείσες κατείχαν την στιγμή που ερωτήθηκαν διευθυντική θέση στη σχολική μονάδα.

- Οι γυναίκες αποτελούν το 64% του δείγματος και οι άντρες το 34% ενώ υπάρχει και ένα 2% που δεν απάντησαν στην ερώτηση αυτή.
-

- Η αναλογία του δείγματος θεωρούμε ότι εκφράζει την υπαρκτή αναλογία των δύο φύλων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση όπως και η αναλογία δασκάλων εκπαιδευτικών ειδικοτήτων που αναφέρθηκε παραπάνω.
- Γενικότερα θεωρούμε ότι η σύνθεση του δείγματος είναι αντιπροσωπευτική της σύνθεσης του εκπαιδευτικού προσωπικού στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Σε ό,τι αφορά την γεωγραφική κατανομή του δείγματος περίπου οι μισοί/ές εκπαιδευτικοί κατοικούν στα σχολεία των μεγάλων αστικών κέντρων (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πειραιάς, Πάτρα, Ηράκλειο)

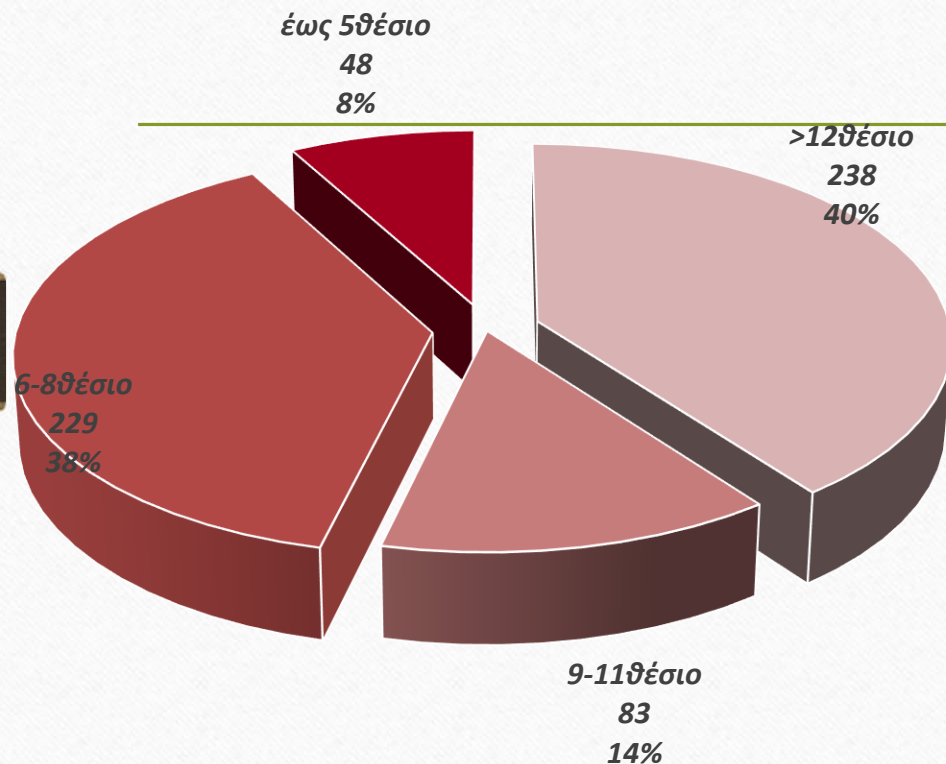
Οι υπόλοιποι/ες σε σχολεία μικρών πόλεων, ημιαστικών και αγροτικών περιοχών

Τα σχολεία στα οποία εργάζονται είναι κυρίως αστικών κέντρων ή περιοχών γύρω από αυτά

Το 37% υπηρετεί σε σχολικές μονάδες ημιαστικών και αγροτικών περιοχών.

Σε ποσοστό 64% εργάζονται σε περιοχές που έχουν **εντοπιότητα**.

Σχολικές μονάδες και εκπαιδευτικοί δείγματος

- Περίπου το 10% από τους εκπαιδευτικούς εργάζεται σε ολιγοθέσια σχολεία έως 5 θέσεων ενώ όλοι οι υπόλοιποι/ες εργάζονται σε εξαθέσια σχολεία έως και μεγάλες σχολικές μονάδες (9-12 θέσεις).
- Αυτή η αναλογία σχολείων (10-90) δεν αντανακλά την αναλογία ολιγοθέσιων και πολυθέσιων σχολείων στην επικράτεια που είναι περίπου (40-60)

Χρόνια προϋπηρεσίας

- Σε σχέση με τα χρόνια εργασίας η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών του δείγματος σε ποσοστό μεγαλύτερο του 80% είναι έμπειροι εκπαιδευτικοί
- Έχουν από δεκαέξι (16)έως και περισσότερα από τριάντα (30) χρόνια υπηρεσίας και έχουν πάρει μέρος σε αρκετές ενδοσχολικές επιμορφώσεις.

- Στην έρευνα αντιπροσωπεύονται **όλες οι τάξεις που λειτουργούν δυνητικά στα δημοτικά σχολεία τις χώρας.**
-

- Οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν σε όλες τις τάξεις που υπάρχουν σε ένα βτάξιο δημοτικό σχολείο:
- *Τμήματα ένταξης, Τμήματα υποδοχής ΖΕΠ, Γενικές τάξεις στις οποίες υπάρχουν παιδιά που έχουν ανάγκη παράλληλης στήριξης.*

Προσόντα εκπαιδευτικών δείγματος

- Έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον ότι περισσότεροι από το ένα τρίτο των εκπαιδευτικών του δείγματος έχουν αυξημένα προσόντα σε σχέση με τα προσόντα που απαιτούνται για τον διορισμό τους (15% δεύτερο πτυχίο, 36% μεταπτυχιακό 0,2 % Διδακτορικό)

Προσόντα εκπαιδευτικών και επιμόρφωση

- Με δεδομένο ότι η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια διορίστηκαν πριν από τον νόμο Γαβρόγλου ο οποίος θεσμοθέτησε ως κριτήρια για την κατάταξη των εκπαιδευτικών στους αξιολογικούς πίνακες διοριστέων, ακαδημαϊκά προσόντα (άρθρα 57,58 του Ν.4589/2019, ΦΕΚ Α 13 - 29.01.2019) είναι φανερό πως ένα σημαντικό τμήμα των εκπαιδευτικών της έρευνας επεδίωξε να επιμορφωθεί για λόγους που δεν συνδέονται με την ανάγκη διορισμού στο δημόσιο και θα αναλύσουμε στην συνέχεια.

Επιμόρφωση εκπαιδευτικών (υποχρεωτικότητα ή μη)

- Σε ένα ποσοστό που πλησιάζει το 90% οι εκπαιδευτικοί του δείγματος έχουν παρακολουθήσει περισσότερες επιμορφώσεις από τις υποχρεωτικές
- Ισχύει το ίδιο και για τους/ις Δασκάλους/ες και τις Ειδικότητες
- Το γεγονός αυτό καταδεικνύει ότι στο σύνολό τους όχι μόνο δεν είναι αρνητικοί/ές απέναντι στην επιμόρφωση αλλά επιδιώκουν να αποκτήσουν γνώσεις και πέραν αυτών που η υπηρεσία θεωρεί αναγκαίες να κατέχουν, με δική τους πρωτοβουλία, ενίοτε και με δική τους χρηματική επιβάρυνση.

Μορφές επιμόρφωσης εκπαιδευτικών δείγματος

- Οι εκπαιδευτικοί έχουν παρακολουθήσει σε ποσοστό
- 1) Ταχύρρυθμη επιμόρφωση [89,6%]

- 2) ΠΕΚ (Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα) [66,6%]
- 3) επιμόρφωση με ευθύνη Δημόσιου Πανεπιστημιακού ιδρύματος, χωρίς χρηματικό κόστος [35,1%]
- 4) επιμόρφωση με ευθύνη ιδιωτικού φορέα [34,4%]
- 5) επιμόρφωση με ευθύνη Δημόσιου Πανεπιστημιακού ιδρύματος, με χρηματικό κόστος [34,4%]
- 6) Διετή Μετεπαιίδευση με άδεια [18,1%]
- 7) ΣΕΛΔΕ (Σχολή Επιμόρφωσης Λειτουργών Δημοτικής Εκπαίδευσης) [2%]

Χρόνος-Διάρκεια επιμόρφωσης

- Σχεδόν όλοι (90%) παρακολουθούν ημερίδες , διημερίδες, σεμινάρια, στον ελεύθερο χρόνο τους.
- Παράγοντας που επηρεάζει σημαντικά την επιλογή των εκπαιδευτικών σχετικά με τις επιμορφώσεις που επιλέγουν να παρακολουθήσουν είναι **ο χρόνος στον οποίο πραγματοποιούνται αυτές.**
- Επειδή στις περισσότερες περιπτώσεις *η υπηρεσία δεν τους παρέχει άδεια και δεν τους αποζημιώνει για τις επιμορφώσεις* που παρακολουθούν εκτός εργασιακού ωραρίου, οι εκπαιδευτικοί προτιμούν *τις σύντομες ταχύρρυθμες επιμορφώσεις οι οποίες πραγματοποιούνται είτε ενδοσχολικά, είτε εξωσχολικά.*

Λόγοι επιλογής ταχύρρυθμων προγραμμάτων επιμόρφωσης

- *536 εκπαιδευτικοί από το σύνολο του δείγματος δήλωσαν ότι επέλεξαν να παρακολουθήσουν μία ταχύρρυθμη επιμόρφωση*
- *Η συγκεκριμένη επιλογή, φαίνεται να ικανοποιεί την ανάγκη τους να ενημερωθούν και να*
- *ανταλλάξουν απόψεις, για ποικίλα επιστημονικά ζητήματα που τους ενδιαφέρουν, ενώ ταυτόχρονα δεν απαιτεί να θυσιάσουν σε μεγάλο βαθμό τις προσωπικές και οικογενειακές τους υποχρεώσεις.*

91% : 1) για να βελτιώσουν την καθημερινή εκπαιδευτική πράξη.

90%: 2) για να παρακολουθήσουν τις επιστημονικές εξελίξεις στον κλάδο

83,7 3) γιατί επιθυμούν να ικανοποιήσουν προσωπικές μορφωτικές ανάγκες που δεν συνδέονται άμεσα με την εκπαιδευτική πράξη

79,8% 4) για να εξειδικευθούν σε ένα γνωστικό τομέα.

- Αναδεικνύεται η ανάγκη των εκπαιδευτικών για γνώσεις χρηστικές συνδεδεμένες με τις ανάγκες και τις απαιτήσεις του επαγγέλματος . Ωστόσο αναδεικνύεται εξίσου η ανάγκη τους να παρακολουθήσουν τις επιστημονικές εξελίξεις στον κλάδο, να ικανοποιήσουν προσωπικές μορφωτικές ανάγκες που δεν συνδέονται άμεσα με την εκπαιδευτική πράξη και να εξειδικευθούν σε ένα γνωστικό τομέα.
- Αντίθετα δεν συνδέουν τις ταχύρρυθμες επιμορφώσεις με την επαγγελματική τους ανέλιξη

Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα (ΠΕΚ).

- Η επόμενη πιο συχνή επιμόρφωση την οποία έχουν παρακολουθήσει περισσότεροι από τους μισούς εκπαιδευτικούς είναι τα ΠΕΚ
- Τα ΠΕΚ είναι ο μοναδικός θεσμός επιμόρφωσης εκπαιδευτικών σε περιφερειακό επίπεδο με περίπου 30 χρόνια παρουσίας στο Ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. (Ιδρύθηκαν το 1985 αλλά ουσιαστικά λειτουργούν από το 1992)
- Με τον νόμο 2009/14-2-92 η εισαγωγική επιμόρφωση των υποψηφίων για διορισμό ή νεοδιοριστων εκπαιδευτικών και η περιοδική επιμόρφωση των υπηρετούντων εκπαιδευτικών γίνονται υποχρεωτικές.
- Η υποχρεωτική εισαγωγική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών συνδέθηκε με τα ΠΕΚ και αποτελούσε την σημαντικότερη μορφή επιμόρφωσης που προσέφεραν . Λειτουργήσε μέχρι τις αρχές του 2010, οπότε η επίδραση των μνημονίων στην εκπαίδευση υπήρξε καταλυτική.

- Στις αρχές αυτής της δεκαετίας καταργήθηκε η εισαγωγική επιμόρφωση και σταδιακά αδρανοποιήθηκε και τελικά καταργήθηκε η δομή των δεκαέξι ΠΕΚ.

- Η απουσία μόνιμων διορισμών εκπαιδευτικών κατά την διάρκεια αυτής της δεκαετίας κατέστησε άνευ αντικειμένου την εισαγωγική επιμόρφωση.
- Την τελευταία τριετία, οπότε και πραγματοποιήθηκαν μόνιμοι διορισμοί εκπαιδευτικών, γίνεται προσπάθεια να λειτουργήσει εκ νέου η εισαγωγική επιμόρφωση.

Από τους 398 εκπαιδευτικούς που παρακολούθησαν την συγκεκριμένη επιμόρφωση ένα ποσοστό

- 87,2% θεωρεί ότι συνέβαλε καθοριστικά να αποκτήσει γνώσεις σε νέα γνωστικά πεδία στην εκπαίδευση
- 85,7% θεωρεί ότι το βοήθησε αρκετά σε ό,τι αφορά την καθημερινή του εκπαιδευτική πράξη
- 80,1% θεωρεί ότι ήταν αρκετά έως πολύ σημαντική για την ικανοποίηση προσωπικών μορφωτικών αναγκών, όχι υποχρεωτικά σχετιζόμενων με την εκπαιδευτική διαδικασία
- 79,4% αξιολόγησε ότι η επιμόρφωση αυτή τους προετοίμασε σε ικανοποιητικό βαθμό (αρκετά έως πολύ) για τις όποιες προγραμματιζόμενες αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα
- 74,8 % τους βοήθησε να γνωρίσουν και ανταλλάξουν απόψεις και εμπειρίες με τους συναδέλφους τους

- Αντίθετα θεωρήθηκε ότι δεν προσφέρει καθόλου έως ελάχιστα
- δυνατότητα διοικητικής εξέλιξης (σε θέσεις ευθύνης) από το 73,1%
- δεν μπορεί να συμβάλλει στην αύξηση του μισθού, 65,5%
- δεν προσφέρει πρόσθετη μοριοδότηση 61,6%
- την θεωρούν καθόλου έως ελάχιστα σημαντική για την απόκτηση ενός πρόσθετου επαγγελματικού δικαιώματος. 52,5%
- Η υποχρεωτικότητα θεωρούμε ότι είναι ένας σημαντικός λόγος που εμφανίζονται τόσο ψηλά στην κλίμακα των επιμορφώσεων που παρακολουθούν οι εκπαιδευτικοί. Π.Δ. 45/1999 (ΦΕΚ 46/11-3-99 τ. Α')
- Η θεώρηση αυτή επιβεβαιώνεται και από τις απαντήσεις που έδωσαν σε ερωτήσεις ανοικτού τύπου οι εκπαιδευτικοί όταν ρωτήθηκαν για τους λόγους τους οποίους επέλεξαν τα ΠΕΚ

Επιμόρφωση με ευθύνη Δημόσιου
Πανεπιστημιακού ιδρύματος χωρίς χρηματικό
κόστος (210 εκπαιδευτικοί)

- Για την απόκτηση γνώσεων σε νέα πεδία στην εκπαίδευση 94,3%
- Για την βελτίωση της εκπαιδευτικής πράξης 90,9 %
- Για την ικανοποίηση προσωπικών μορφωτικών αναγκών, όχι υποχρεωτικά σχετιζόμενων με την εκπαιδευτική διαδικασία 90%

- Στην περίπτωση που οι εκπαιδευτικοί επιλέγουν πανεπιστημιακή επιμόρφωση χωρίς χρηματικό κόστος δεν προσδοκούν καθόλου ή ελάχιστα αύξηση του μισθού τους 73,8% ή την δυνατότητα εξέλιξης σε στελέχη **66,7%**
- Αντίθετα υψηλά στις θετικές απαντήσεις (αρκετά ή πολύ) βρίσκεται η ανάγκη τους να προετοιμαστούν για προγραμματιζόμενες αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα που πιθανόν να επιφέρει η διοίκηση. **77,3%**

Επιμόρφωση με ευθύνη ιδιωτικού φορέα (206 εκπαιδευτικοί)

- Για την βελτίωση της καθημερινής εκπαιδευτικής πράξης 92,7%
- Για την απόκτηση γνώσεων σε νέα πεδία στην εκπαίδευση 92,7%
- Για την ικανοποίηση προσωπικών μορφωτικών αναγκών, όχι υποχρεωτικά σχετιζόμενων με την εκπαιδευτική διαδικασία 91,3%

Έχει ενδιαφέρον ότι όσοι επιλέγουν να καταφύγουν σε ιδιωτικούς φορείς για την επιμόρφωσή τους την συνδέουν ελάχιστα ή καθόλου με υλικές απολαβές

Το παραπάνω καταδεικνύει πως δεν θεωρούν ότι ένα πιστοποιητικό παρακολούθησης από ιδιωτικό φορέα θα μπορούσε να αποτελέσει προσόν για την επαγγελματική τους πορεία στον δημόσιο τομέα

Για πρόσθετη μοριοδότηση 55,8%

Για την αύξηση του μισθού 77,2%

Για τη δυνατότητα διοικητικής εξέλιξης (σε θέσεις ευθύνης) 74,7%

Αποτελεί ωστόσο, θεωρούν, σημαντική βοήθεια για να αντιμετωπίσουν τις όποιες προγραμματιζόμενες αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα 70,9%

Επιμόρφωση με ευθύνη Δημόσιου Πανεπιστημιακού ιδρύματος, με χρηματικό κόστος (194 εκπαιδευτικοί)

- 1) Η εξειδίκευση 92,3%
- 2) Η απόκτηση γνώσεων σε νέα πεδία στην εκπαίδευση 92,3%
- 3) Για την βελτίωση της καθημερινής εκπαιδευτικής πράξης 90,7%
- Είναι τα πρώτα ζητούμενα από αυτήν την μορφή της επιμόρφωσης η οποία ελπίζουν ότι θα τους προσφέρει ένα πρόσθετο επαγγελματικό δικαίωμα. Ωστόσο...

- Η πλειοψηφία τους ελάχιστα ή καθόλου το συνδέει με την αύξηση του μισθού του 57,7% ή την δυνατότητα να καταλάβει στελεχική θέση 52,1%
- Γεγονός που πιθανώς καταδεικνύει ότι είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν για την επιμόρφωση αναμένοντας σε ποσοστό 81,5 % αρκετά και πολύ ότι τα πρόσθετα προσόντα που θα αποκτήσουν θα τους βοηθήσουν να ανταποκριθούν στις προγραμματιζόμενες αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα.
- Το ποσοστό αυτό είναι κατά τι μεγαλύτερο (4,2%) από όσους επιλέγουν δωρεάν επιμόρφωση σε ΑΕΙ.

Μετεκπαίδευση και ΣΕΛΔΕ

Μια επισήμανση

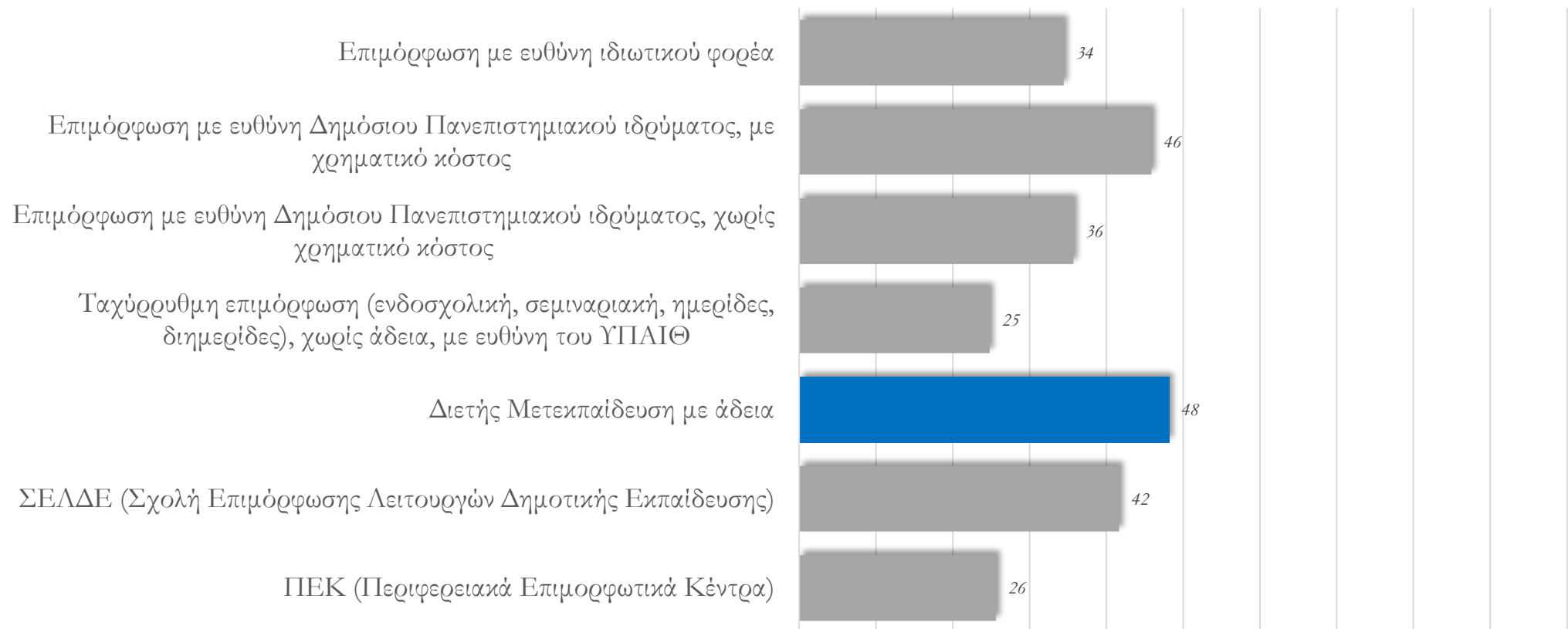
- Κάνοντας μία σύγκριση των προηγούμενων μορφών επιμορφώσεων με δύο μορφές που δεν υφίστανται πλέον, την διετή μετεκπαίδευση (108 εκπαιδευτικοί) και τις ΣΕΛΔΕ (12 εκπ.) επισημαίνουμε
 - 1) Οι σημαντικότεροι λόγοι για τους οποίους τις παρακολούθησαν παραμένουν οι ίδιοι με τους σύγχρονους. Νέες γνώσεις , $M=98,1\%$ $\Sigma=75,0\%$ Παιδαγωγική πράξη, $M=97,2\%$ $\Sigma= 91,7\%$
 - 2) Ωστόσο η ανάγκη να προετοιμαστούν για επικείμενες αλλαγές στην εκπαίδευση είναι μικρότερη. $M=69,4\%$ $\Sigma=75,0\%$,τουλάχιστον στην περίπτωση της μετεκπαίδευσης.

Η συγκεκριμένη διαφοροποίηση θεωρούμε ότι εκφράζει την αλλαγή στις συνθήκες και στο κλίμα της σχολικής μονάδας που έχει συντελεστεί τα τελευταία χρόνια.

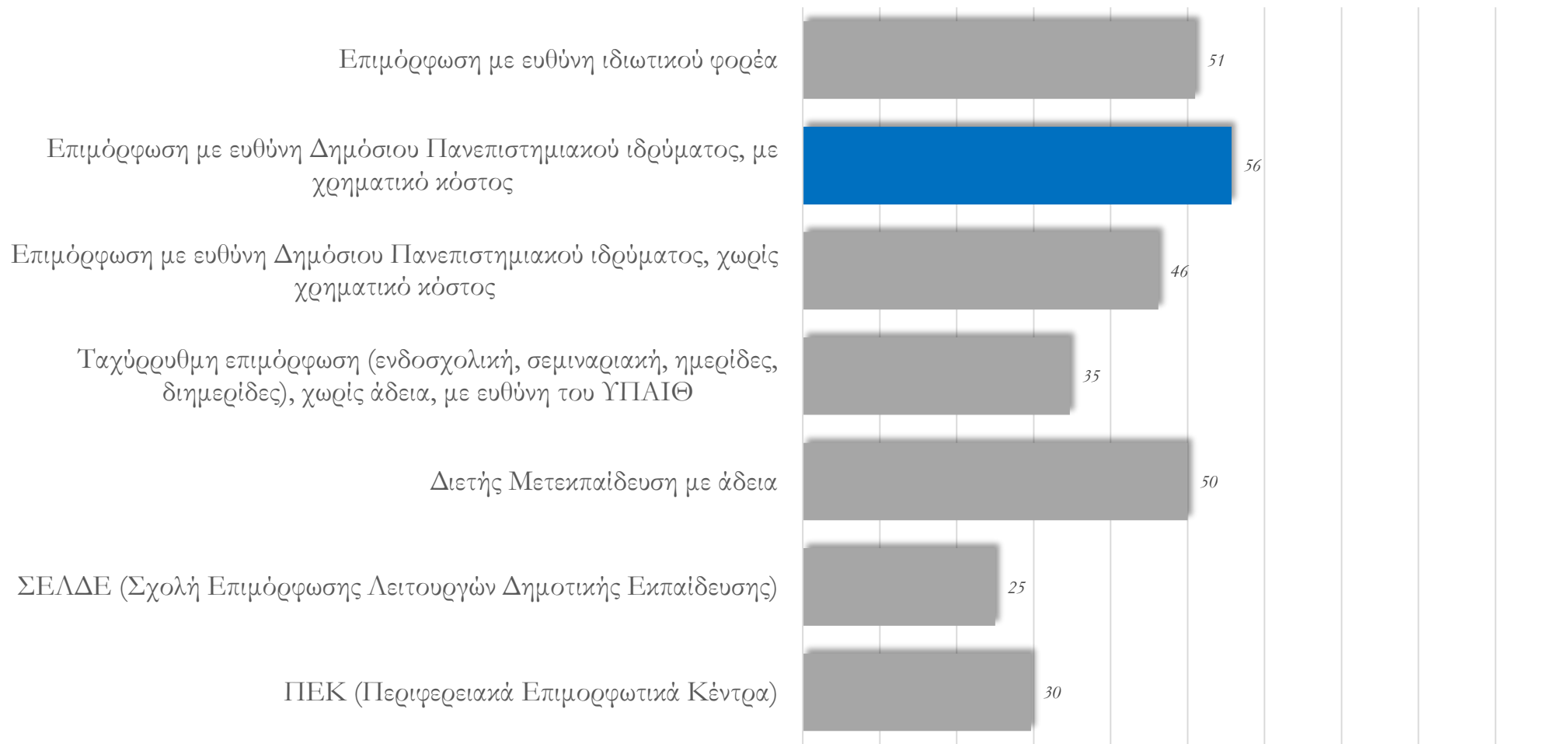
Τέλος ειδικά για την διετή μετεκπαίδευση έχει ενδιαφέρον ότι οι εκπαιδευτικοί που την παρακολούθησαν, ελάχιστα έως καθόλου θεωρούν ότι τους βοήθησε να αυξήσουν τις αποδοχές τους 76,9%, ενώ η πλειοψηφία τους θεωρεί σε μεγάλο βαθμό ότι τους βοήθησε να καταλάβουν θέσεις ευθύνης, 52,9%, γεγονός που καταδεικνύει ότι οι χρηματικές απολαβές δεν αποτελούν σε κάθε περίπτωση κίνητρο για τους εκπαιδευτικούς για να πραγματοποιήσουν μία επιμόρφωση.

Πού έχουν επιλέξει να επιμορφωθούν

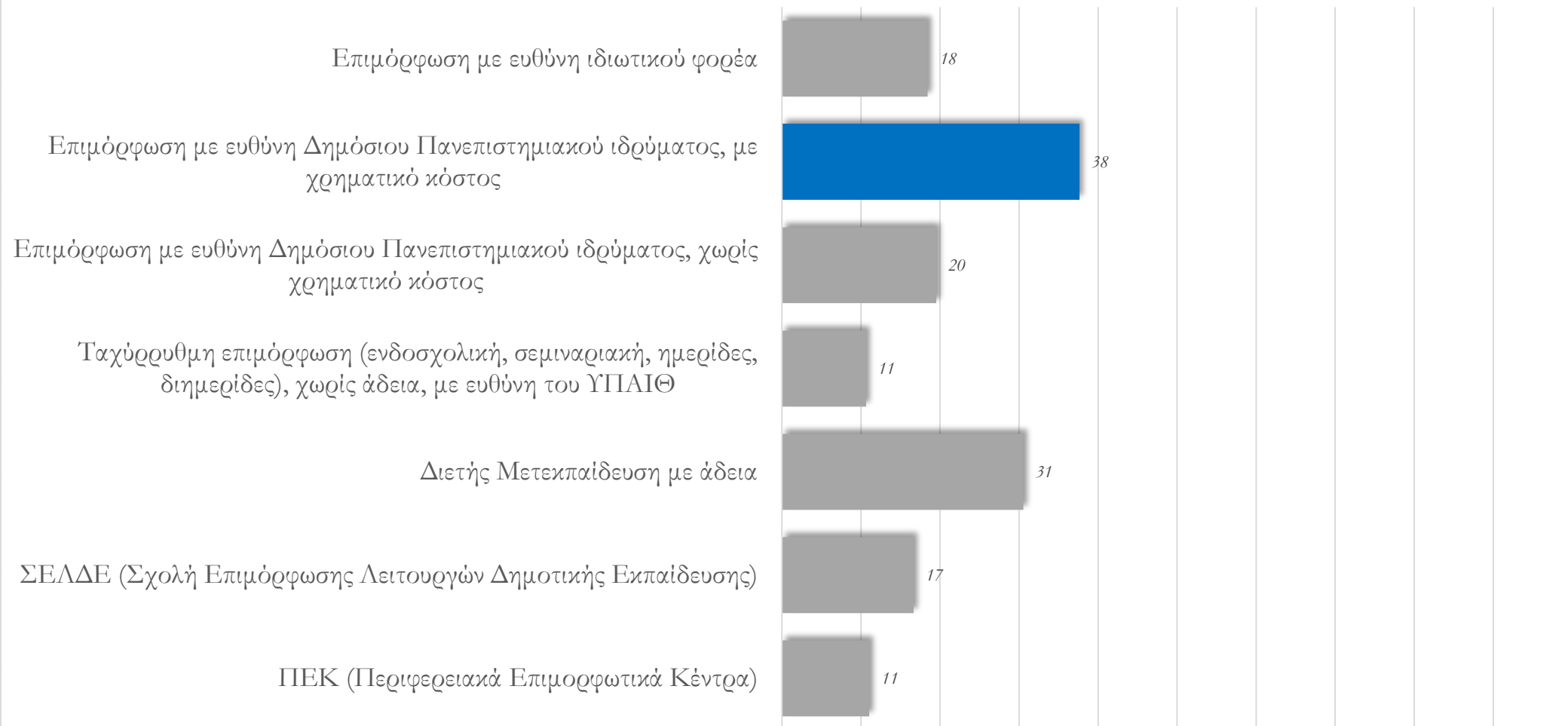
Για την επαγγελματική μου εξέλιξη

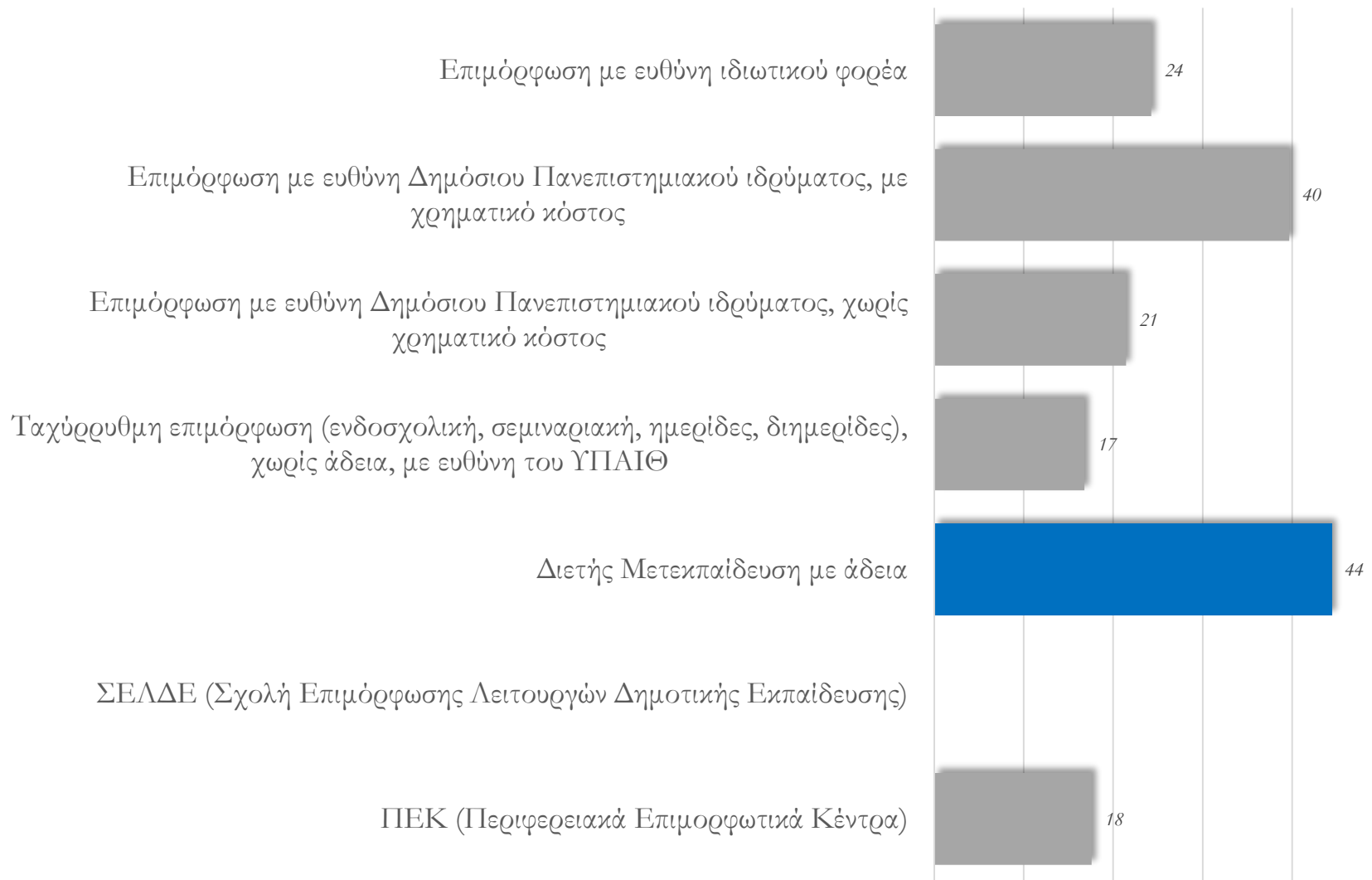
Για την εξειδίκευση μου σε ένα συγκεκριμένο γνωστικό τομέα

Για την αναγνώριση ενός επιπλέον πτυχίου μου

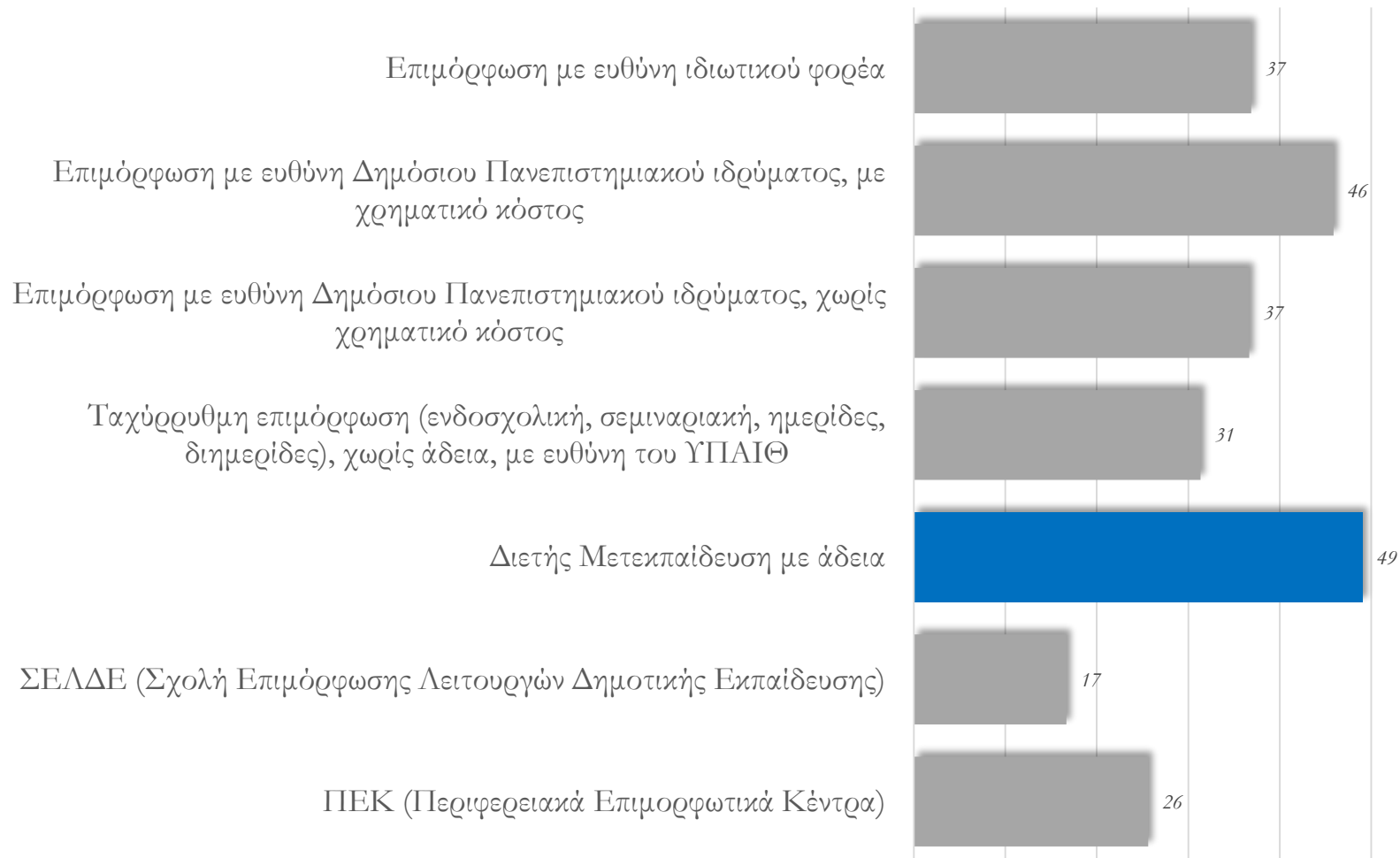
Ως ένα πρόσθετο επαγγελματικό δικαίωμα

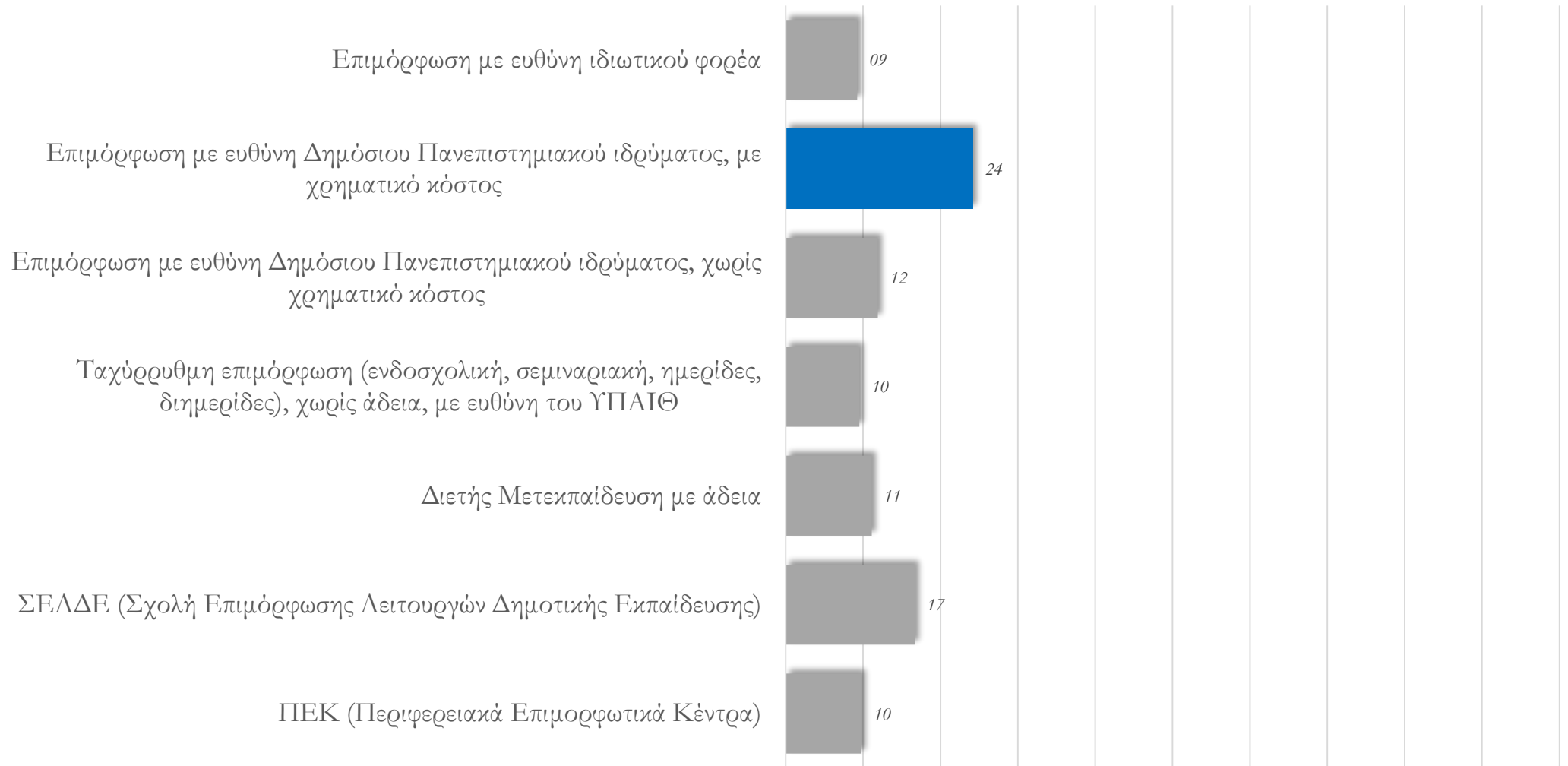
Για την προετοιμασία μου σε προγραμματιζόμενες αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα

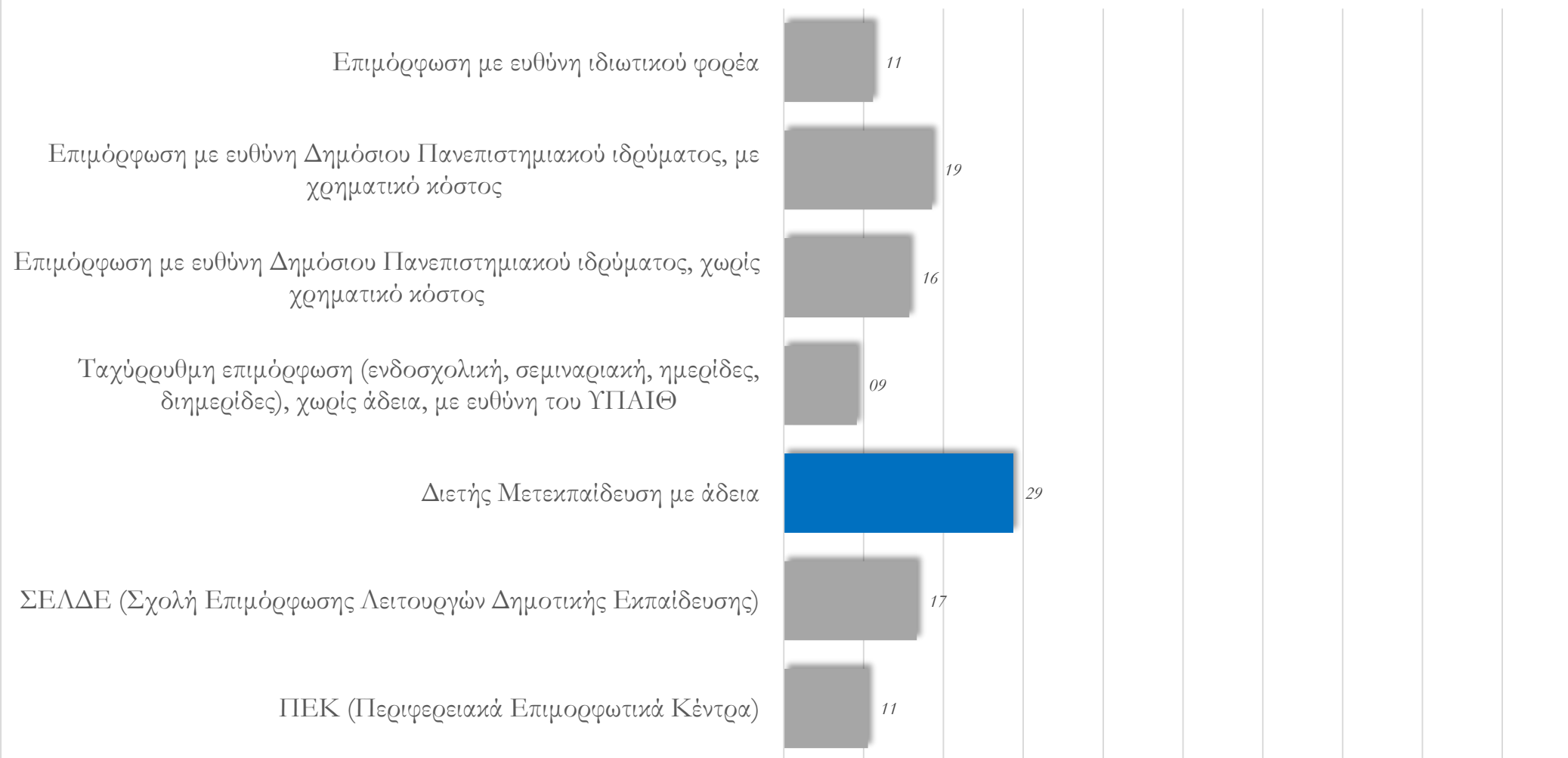
Για την αναπλήρωση κενών της βασικής κατάρτισης

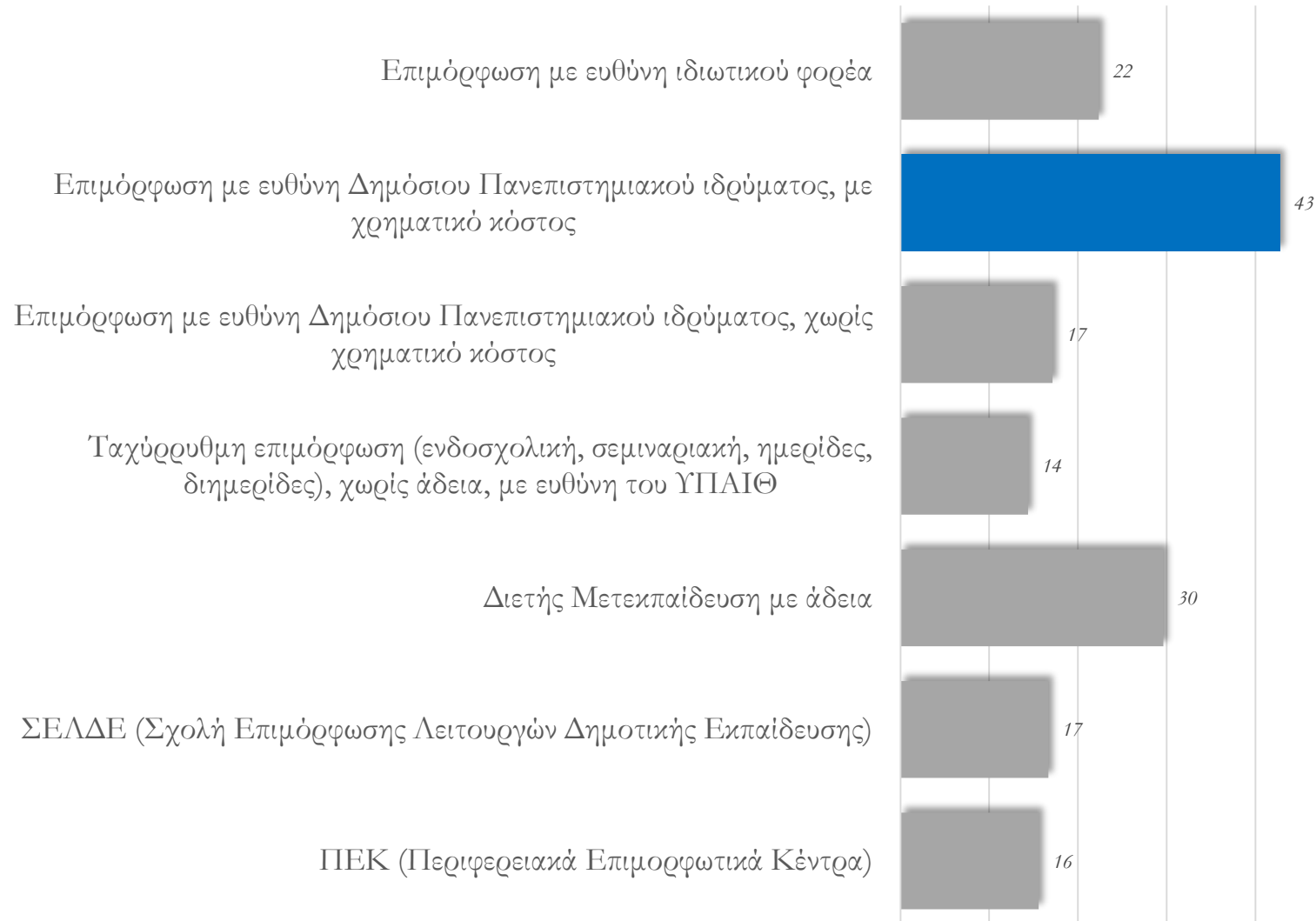
Για την αύξηση του μισθού

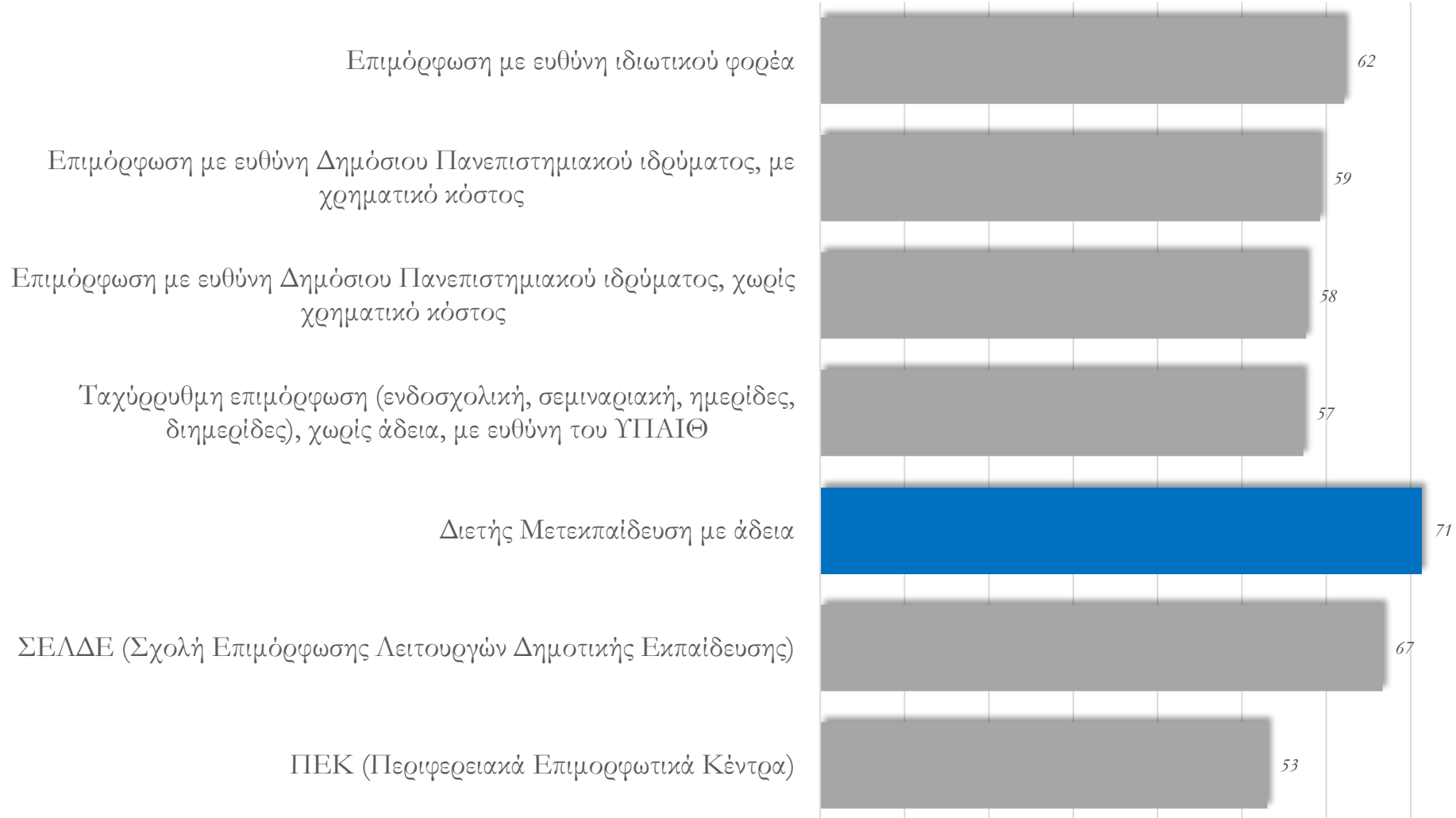
Για τη δυνατότητα διοικητικής εξέλιξης (σε θέσεις ευθύνης)

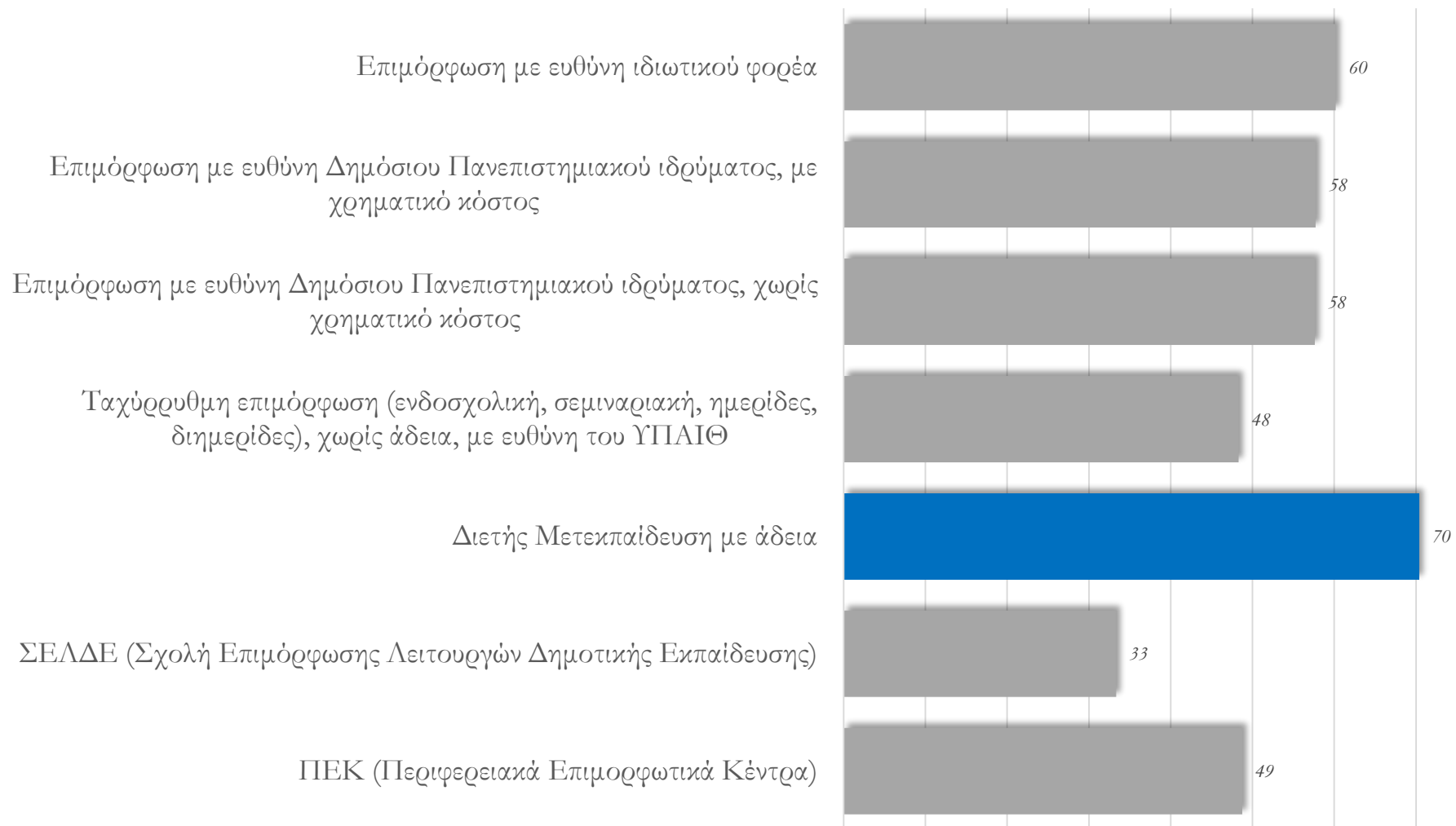
Για πρόσθετη μοριοδότηση

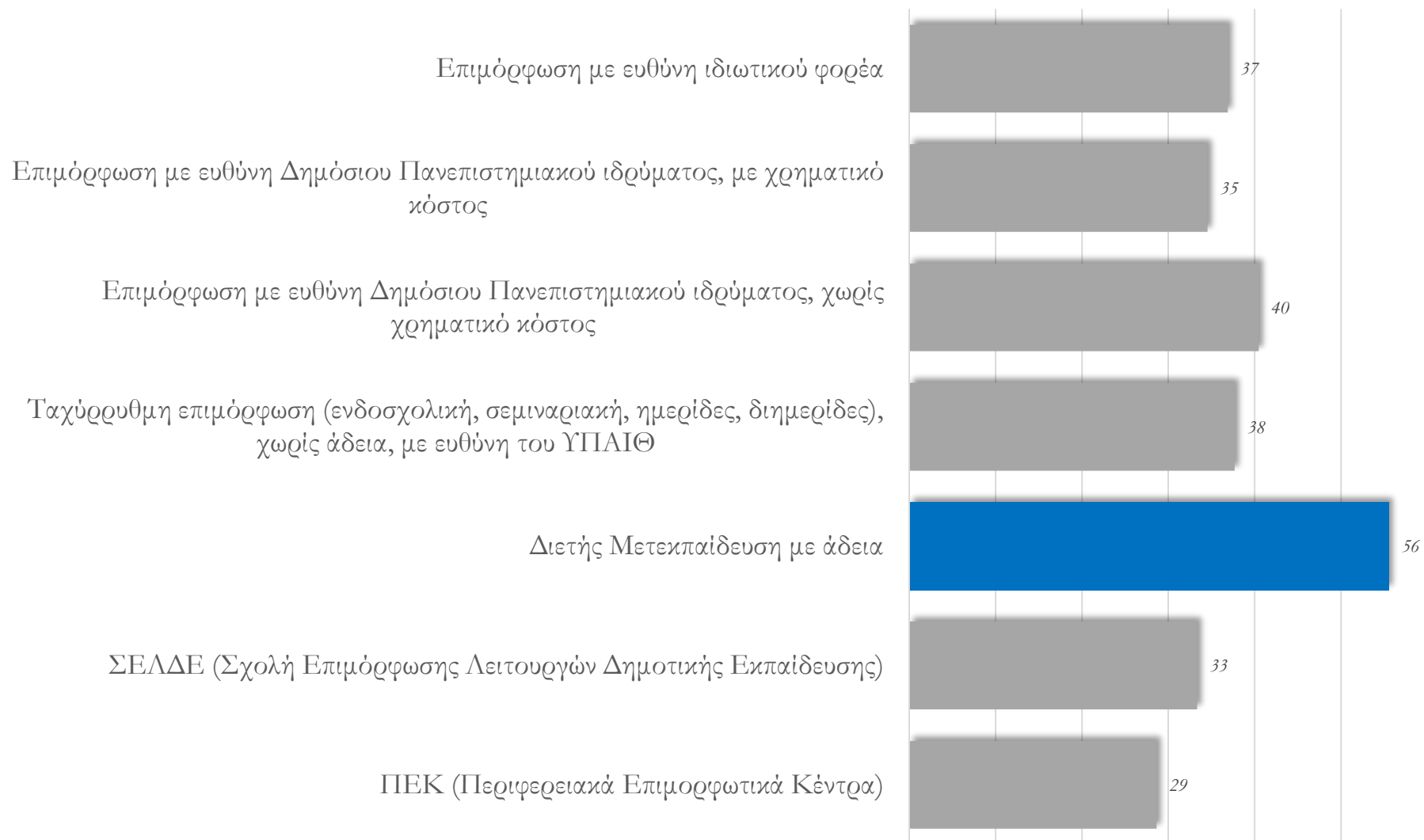
Γιατί θα με βοηθήσει στην καθημερινή εκπαιδευτική πράξη

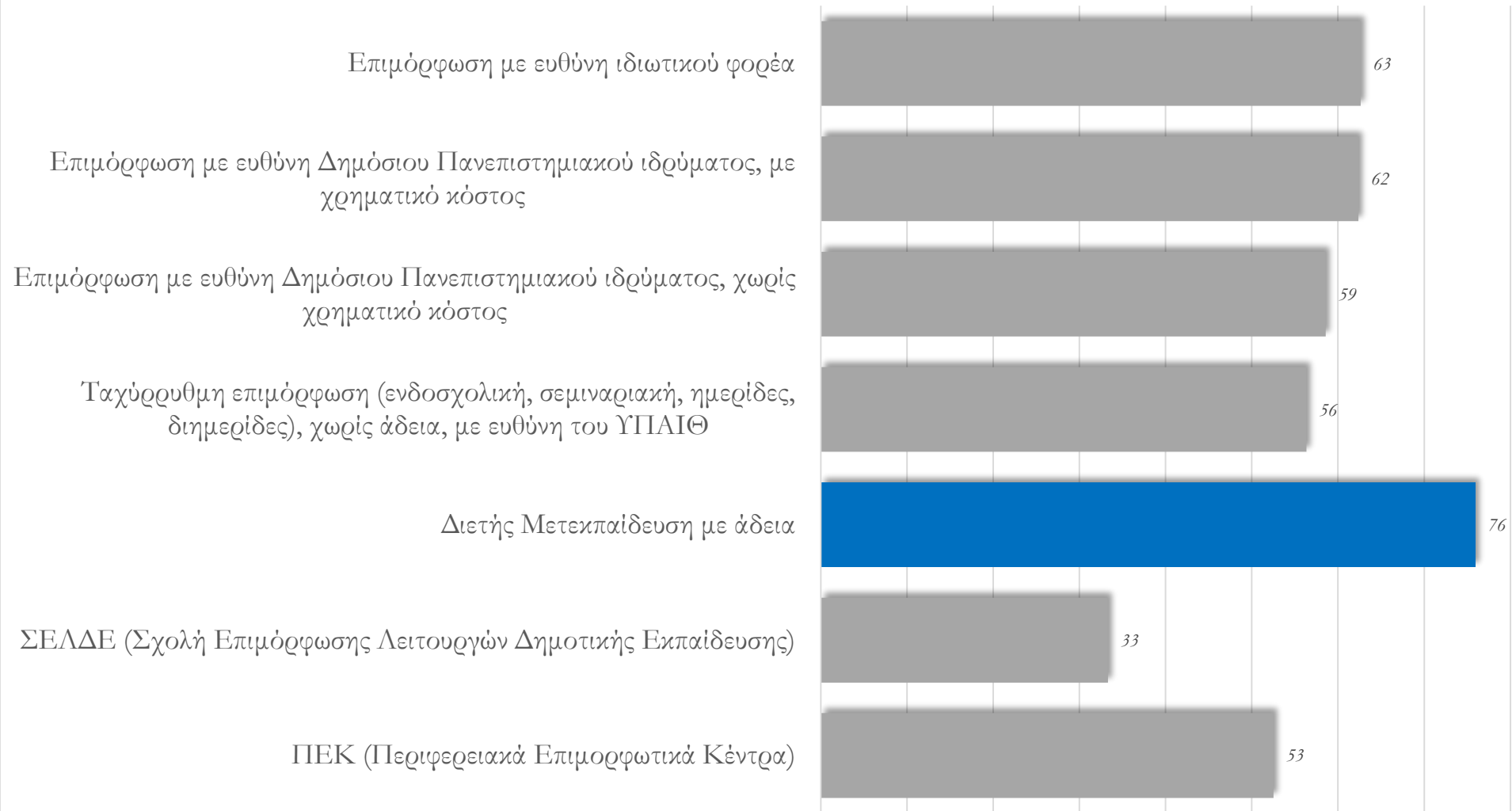
*Για την ικανοποίηση προσωπικών μορφωτικών αναγκών, όχι υποχρεωτικά
σχετιζόμενων με την εκπαιδευτική διαδικασία*

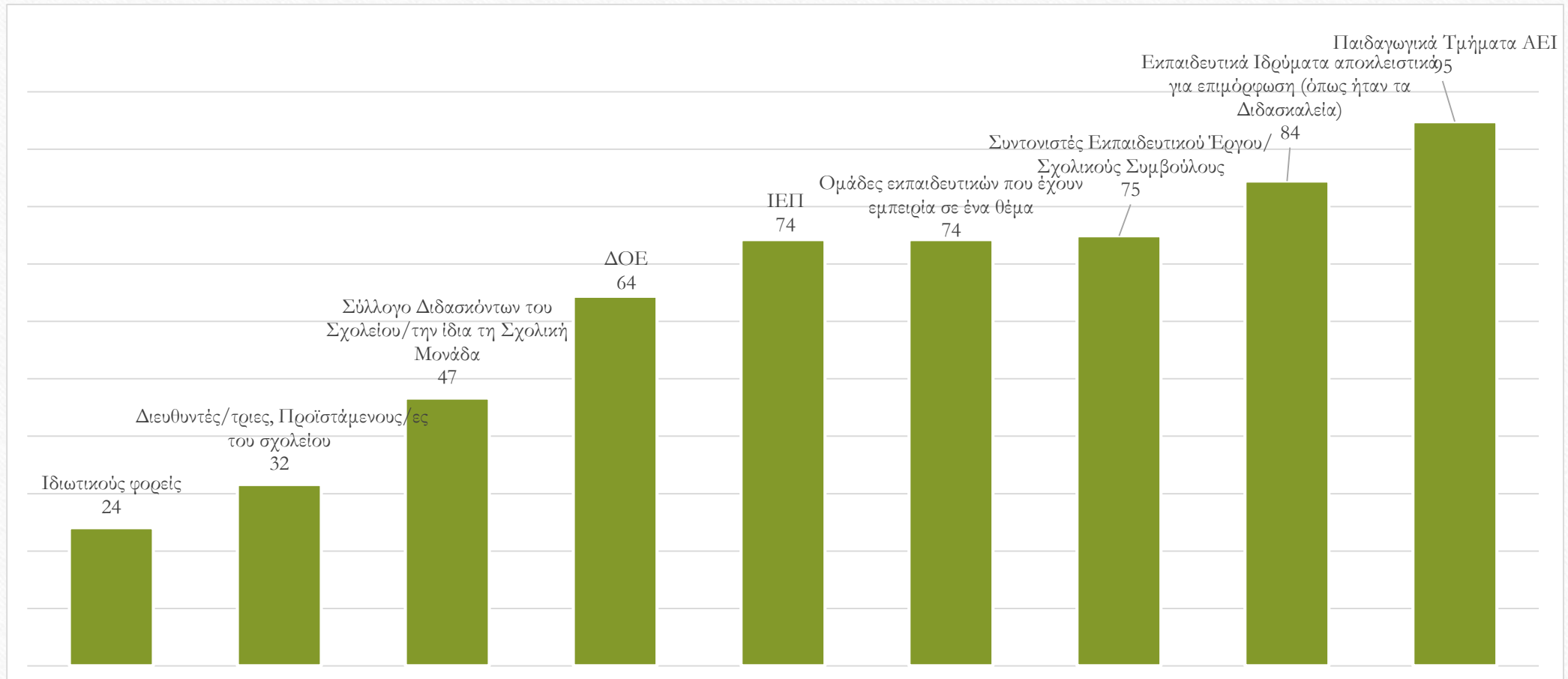
Για επαφή, γνωριμία, ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών με συναδέλφους

Για την απόκτηση γνώσεων σε νέα πεδία στην εκπαίδευση

Από ποιους φορείς κατά τη γνώμη σας πρέπει να υλοποιείται η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών;

Σε σύνολο 598 εκπαιδευτικών :**465 δάσκαλοι και 133 εκπαιδευτικοί ειδικοτήτων**

- Σε ποσοστό περίπου 94% οι εκπαιδευτικοί θεωρούν (αρκετά και πολύ) ότι οι επιμορφώσεις θα πρέπει να γίνονται από τα Παιδαγωγικά τμήματα των ΑΕΙ.
- Σε ποσοστό περίπου 84% θεωρούν (αρκετά και πολύ) ότι οι επιμορφώσεις θα πρέπει να συνδέονται με εκπαιδευτικές δομές οι οποίες ιδρύονται αποκλειστικά για αυτό το σκοπό. Ως πρότυπα τέτοιων ιδρυμάτων χρησιμεύουν τα *Διδασκαλεία*.
- Δεν υπάρχει σοβαρή διαφοροποίηση μεταξύ δασκάλων και εκπαιδευτικών ειδικοτήτων.
- Αυτά τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι παρά τις πολύπλευρες και μακροχρόνιες προσπάθειες υποτίμησης των παιδαγωγικών σπουδών και των σχολών που τις παρέχουν τα Παιδαγωγικά τμήματα και τα Διδασκαλεία που συχνά ήταν συνδεδεμένα μαζί τους, έχουν εδραιωθεί στην συνείδηση των εκπαιδευτικών ως ιδρύματα όπου παράγεται έγκυρη παιδαγωγική γνώση.

Είναι επίσης ενδιαφέρον ότι ένας κρατικός φορέας άσκησης εκπαιδευτικής πολιτικής είναι αποδεκτός από τους εκπαιδευτικούς για να οργανώσει την επιμόρφωση τους στον ίδιο βαθμό με τους επιλεγμένους από την Πολιτεία Εκπαιδευτικούς συμβούλους αλλά και στον ίδιο βαθμό με ομάδες εκπαιδευτικών που έχουν εμπειρία σε ένα θέμα.

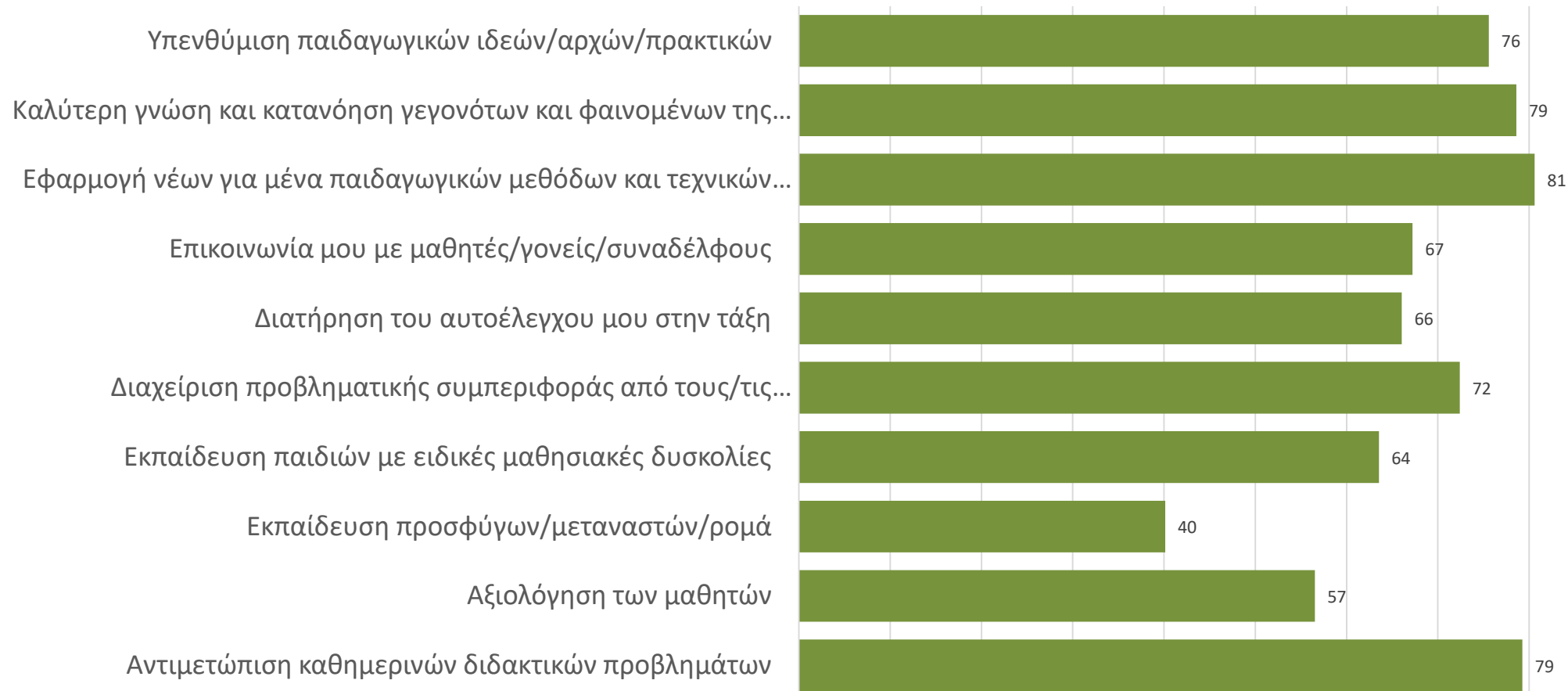
Οι εκπαιδευτικοί παρ' ό,τι δεν απαξιώνουν την κρατικά καθοδηγούμενη επιμόρφωση αποδέχονται την εμπειρία και την αλληλοεπίδραση μεταξύ συναδέλφων. Θεωρούμε ότι αυτό το αποτέλεσμα

- 1) Προβάλλει τη λειτουργία του σχολείου ως κοινότητας μάθησης
- 2) Οι δάσκαλοι εκτιμούν την εκπαιδευτική εμπειρία στον ίδιο βαθμό με τα τυπικά προσόντα που διαθέτουν συχνά τα στελέχη της εκπαίδευσης.

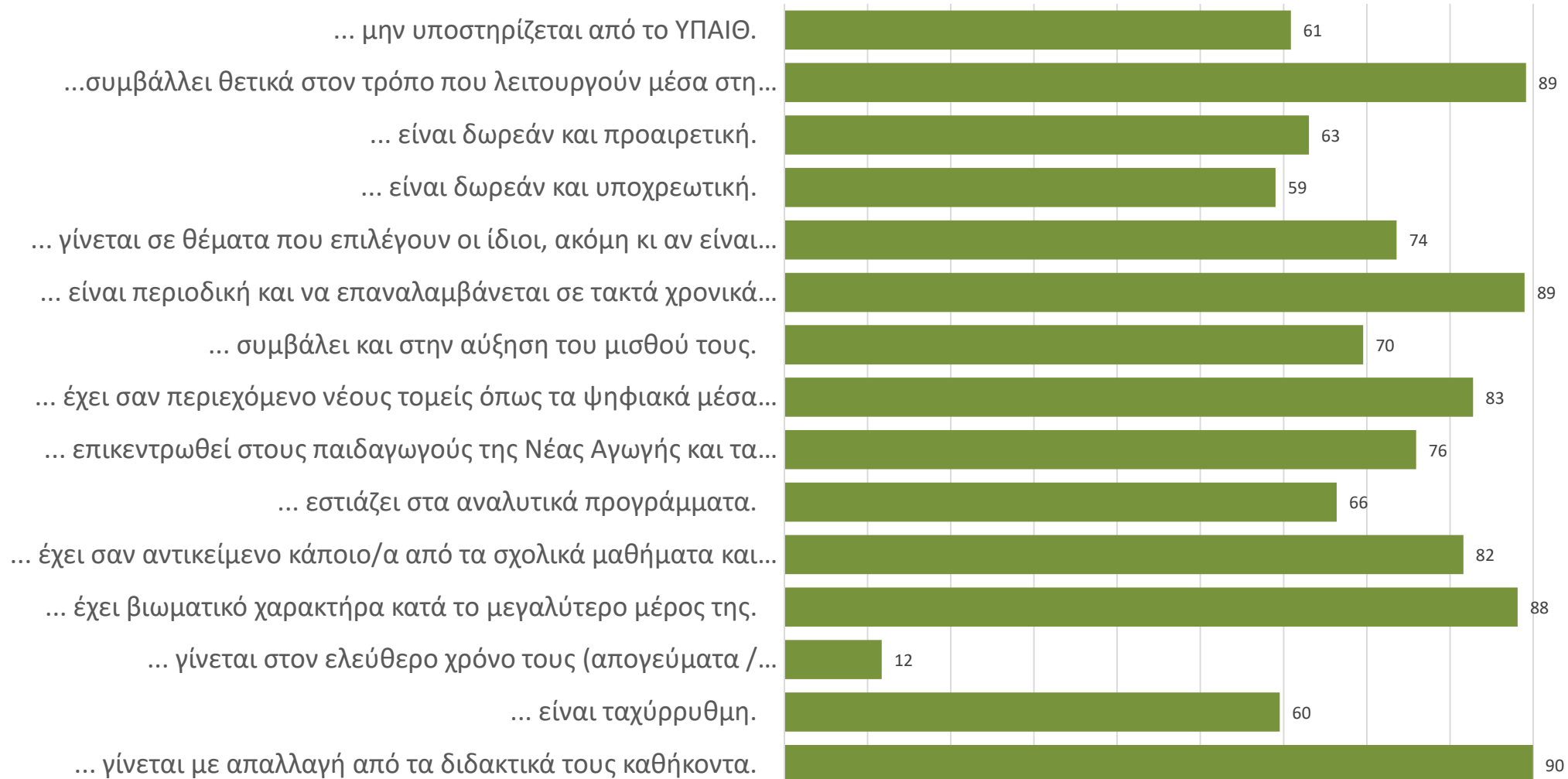
Το αποτέλεσμα αυτό αναδεικνύει με έναν ακόμη τρόπο την έμφαση στην παιδαγωγική πράξη, η βελτίωση της οποίας, συνδέεται με την ανάπτυξη της Παιδαγωγικής επιστήμης, για τους εκπαιδευτικούς.

- Σε ποσοστό 60% οι εκπαιδευτικοί εμπιστεύονται τις προτάσεις της Ομοσπονδίας για την επιμόρφωση κάτι που είναι ένδειξη του αυξημένου κύρους της στην εκπαιδευτική κοινότητα
- Δεν συμφωνούν όμως σε ποσοστό 68% να προχωρούν σε επιμορφώσεις οι διευθυντές/ντρίες της σχολικής μονάδας. Δεν συμφωνούν με την σύνδεση διοικητικής και παιδαγωγικής ηγεσίας.
- Όπως επίσης δεν εμπιστεύονται σε πολύ μεγάλο βαθμό 76 % ιδιωτικούς φορείς για την επιμόρφωσή τους.

Λόγοι που οι επιμορφώσεις που έχουν παρακολουθήσει συνέβαλαν "αρκετά" και "πολύ" θετικά στην καθημερινή τους εργασία μέσα στην τάξη

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών πρέπει "αρκετά" και "πολύ" να...

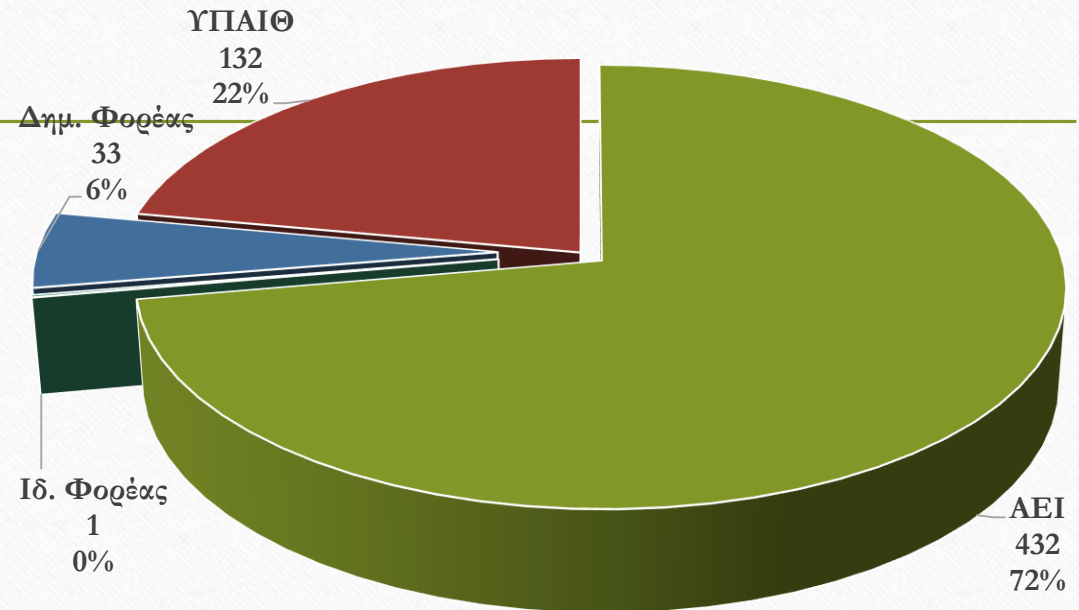
- Ως προς τον φορέα επιμόρφωσης

1. ΑΕΙ

2. ΥΠΑΙΘ

3. Δημόσιος φορέας

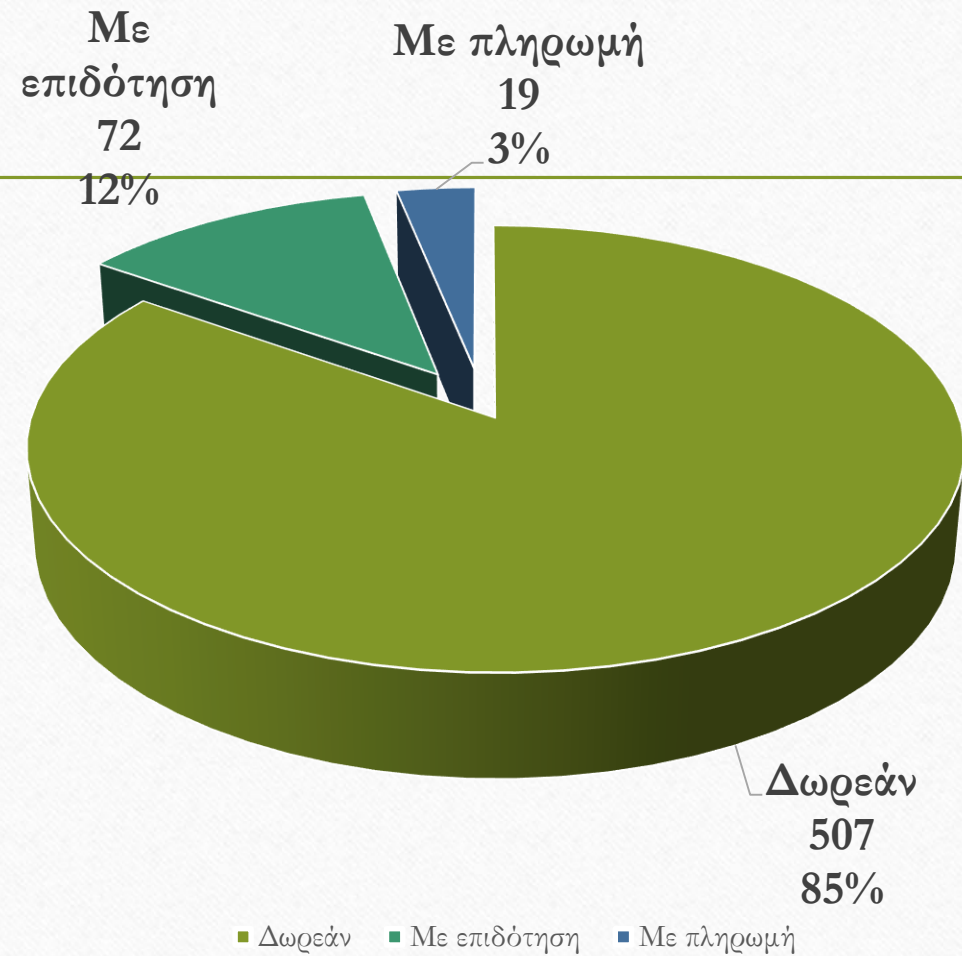
4. Ιδιωτικός φορέας

■ ΑΕΙ ■ Ιδ. Φορέας ■ Δημ. Φορέας ■ ΥΠΑΙΘ

Ως προς το κόστος της επιμόρφωσης

- Δωρεάν
- Με επιδότηση
- Με πληρωμή

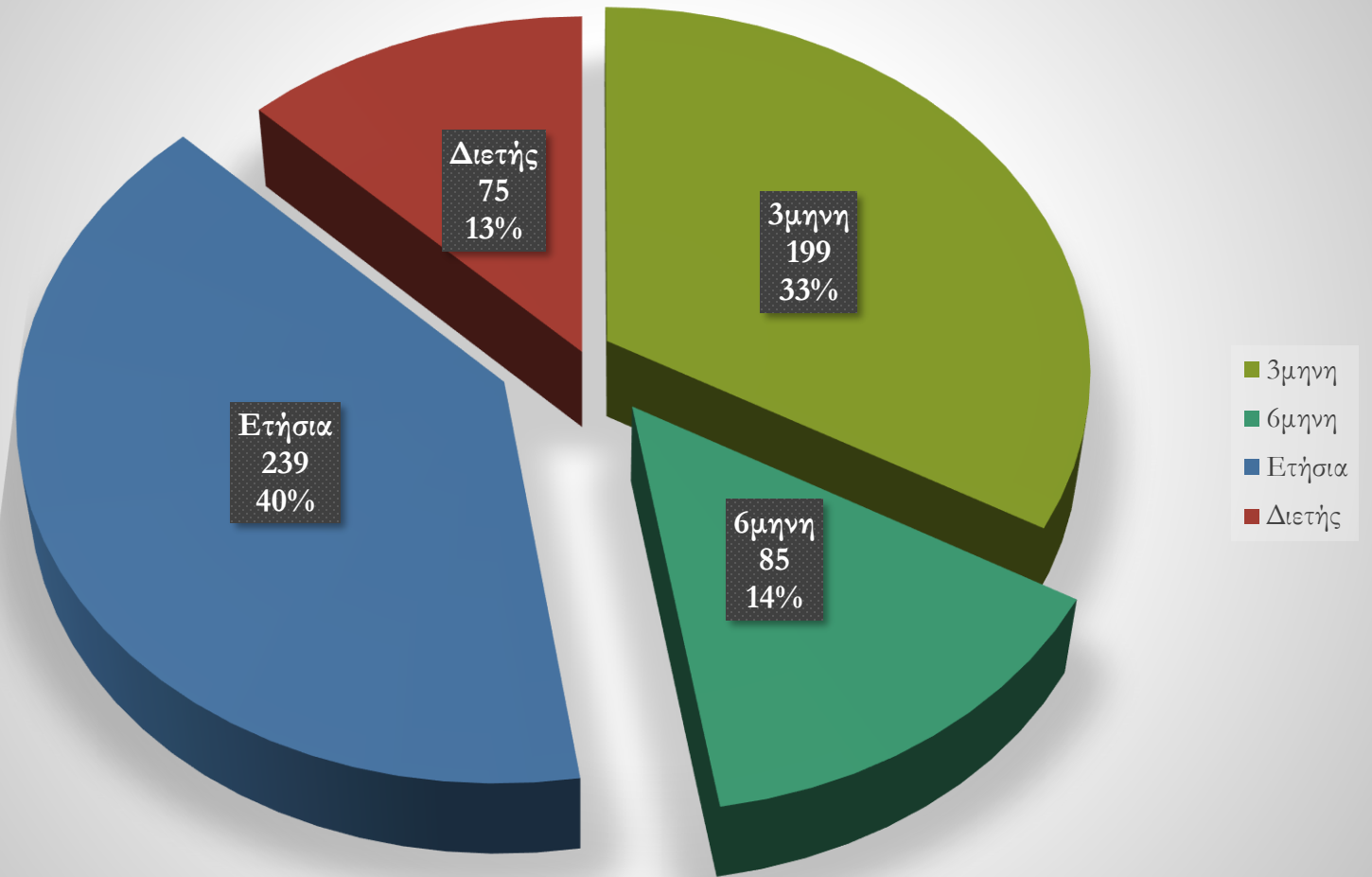
Ως προς τη διάρκεια της επιμόρφωσης

Ετήσια

Τριμηνιαία

Εξάμηνιαία

Διετής

- Σε ό,τι αφορά την διάρκεια της επιμόρφωσης οι εκπαιδευτικοί στο σύνολό τους επιθυμούν σε ποσοστό που ξεπερνάει το 50% τις μακροχρόνιες επιμορφώσεις. Ετήσιες κατά κύριο λόγο 40% και διετείς σε μικρότερο ποσοστό 13%.
- Αυτό έρχεται σε αντίθεση με το γεγονός ότι οι περισσότεροι έχουν υλοποιήσει ταχύρρυθμες επιμορφώσεις. Θεωρούμε ότι η αντίθεση εξηγείται από το γεγονός ότι δεν ικανοποιούνται οι απαραίτητοι όροι για να ακολουθήσουν μακροχρόνιες επιμορφώσεις, όπως αυτοί καταγράφονται σε προηγούμενες διαφάνειες.

- Σε αυτή την ερώτηση παρατηρείται μία μικρή διαφοροποίηση εκπαιδευτικών ειδικοτήτων και δασκάλων.
- Οι εκπαιδευτικοί ειδικοτήτων: τρίμηνη = **39,8%** εξάμηνη = **20,3%**
- Οι δάσκαλοι : τρίμηνη = **31,4%** εξάμηνη = **12,5%**

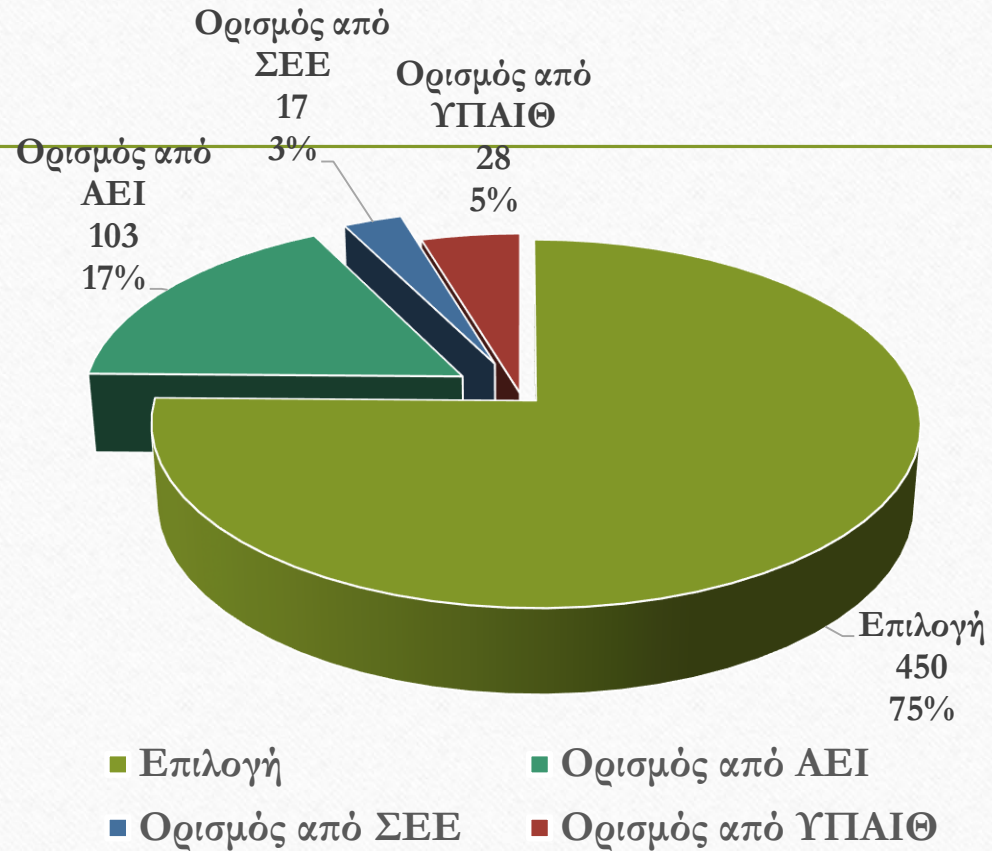
Οι εκπαιδευτικοί ειδικοτήτων εμφανίζονται λίγο περισσότερο θετικοί στις μεσαίου χρόνου επιμορφώσεις από τους δασκάλους , οι οποίοι εμφανίζονται λίγο περισσότερο θετικοί για τις μακροχρόνιες επιμορφώσεις

- Οι δάσκαλοι : ετήσια = **41,9%** = διετής = **12,5%**
- Οι εκπαιδευτικοί ειδικοτήτων: ετήσια = **33,1%** διετής = **6,8%**

- Η διαφοροποίηση σε ότι αφορά την θετικότερη στάση των δασκάλων για μακροχρόνιες επιμορφώσεις θεωρούμε ότι συνδέεται με
- 1) Την θετική γνώμη που διατηρεί ο κλάδος των δασκάλων για την μετεκπαίδευση η οποία ήταν μία μακροχρόνια επιμόρφωση
- 2) Από το γεγονός ότι οι παιδαγωγικές σπουδές που έχουν πραγματοποιήσει τους κάνουν περισσότερο επιφυλακτικούς απέναντι σε μία μηχανιστική, χρηστική και εργαλειακή αντιμετώπιση της γνώσης και της εργασίας της τάξης, η οποία ενίοτε παρουσιάζεται σε ορισμένα κυρίως βραχυπρόθεσμα επιμορφωτικά προγράμματα.

- Επιλογή
- Ορισμός από ΑΕΙ
- Ορισμός από ΥΠΑΙΘ
- Ορισμός από ΣΕΕ

Ως προς το περιεχόμενο της επιμόρφωσης

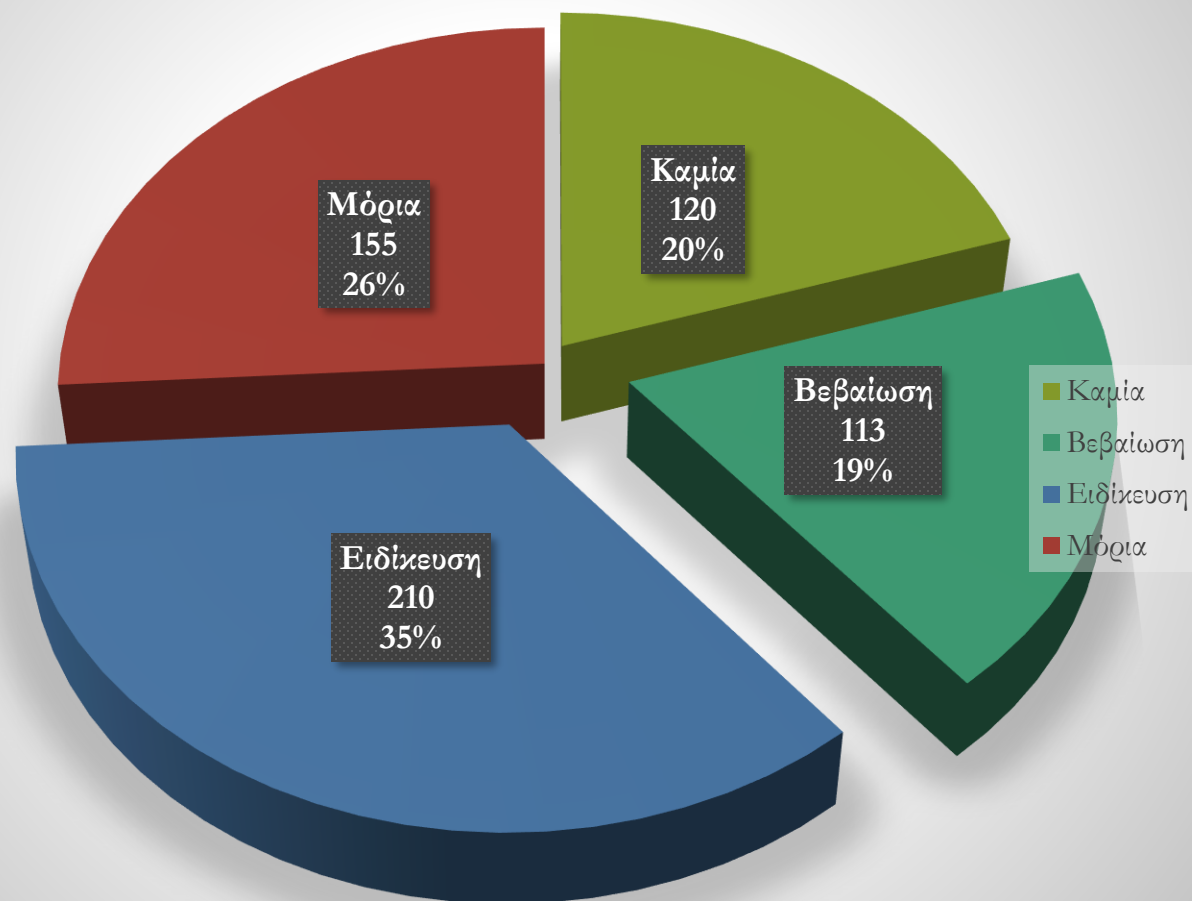
- Σε ποσοστό 75% των εκπαιδευτικών, τόσο οι δάσκαλοι όσο και οι εκπαιδευτικοί ειδικοτήτων, επιθυμούν να επιμορφωθούν με βάση τα ενδιαφέροντά τους και σε ότι κρίνουν οι ίδιοι σημαντικό για την εργασία τους.

- Δεν αναγνωρίζουν, σε ποσοστό 95% στη Πολιτεία το δικαίωμα να αποφασίζει για το περιεχόμενο των επιμορφώσεων. Εδώ εντοπίζουμε ένα πρόβλημα εμπιστοσύνης των εκπαιδευτικών στην πολιτική ηγεσία τους. Δεν επιθυμούν να έχει την παιδαγωγική τους καθοδήγηση.
- Γενικότερα οι εκπαιδευτικοί δεν επιθυμούν να αποφασίζουν άλλοι για την επιμόρφωσή τους. Ούτε οι πανεπιστημιακοί, ούτε οι Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου. Διεκδικούν για τον εαυτό τους το δικαίωμα να γνωρίζουν καλύτερα τι θα μπορούσε να βοηθήσει αποτελεσματικότερα το παιδαγωγικό τους έργο

- Μόρια
- Ειδικευση

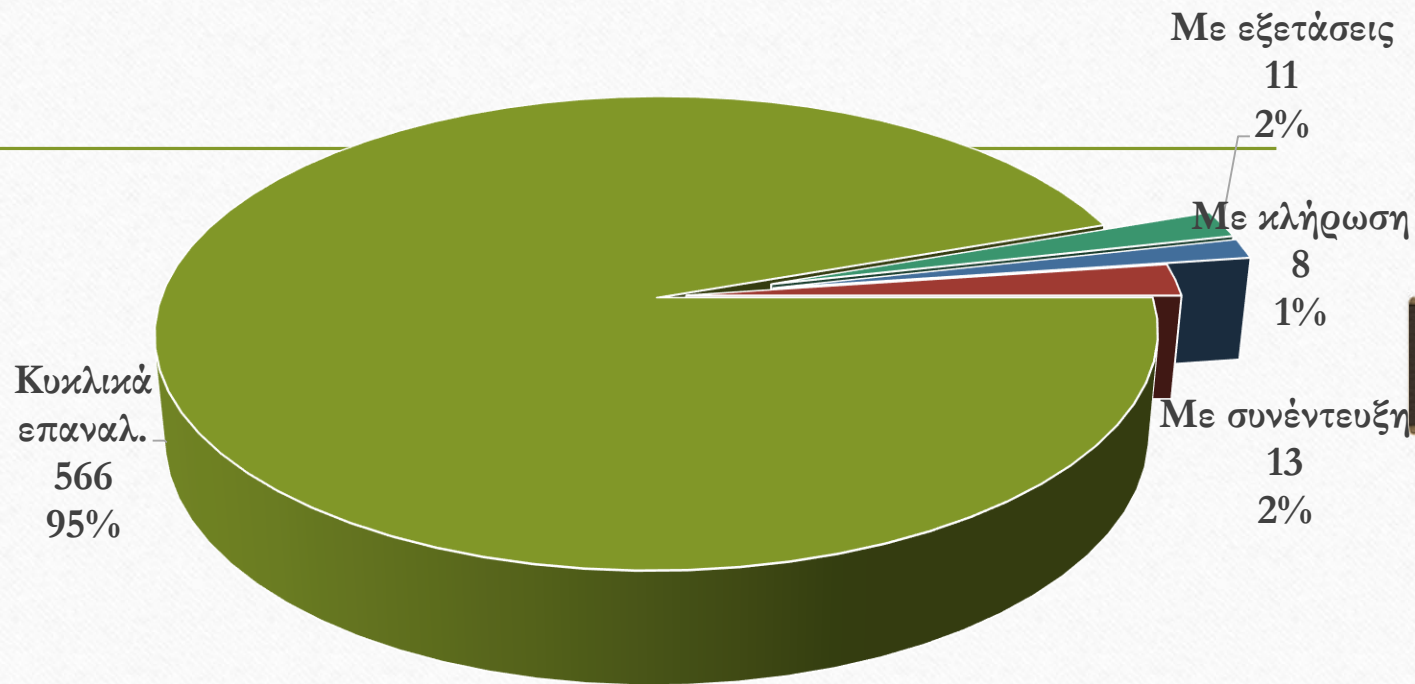
- Καμία
- Βεβαίωση

Ως προς τη μορφή της πιστοποίησης της επιμόρφωσης

Ως προς τον τρόπο εισαγωγής στην επιμόρφωση

- Κυκλικά επαναλαμβανόμενη
- Με συνέντευξη
- Με εξετάσεις
- Με κλήρωση

■ Κυκλικά επαναλ. ■ Με εξετάσεις ■ Με κλήρωση ■ Με συνέντευξη

- **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ**

- *1. Η συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικές δράσεις παράλληλα με την άσκηση των διδακτικών και των υπόλοιπων επαγγελματικών τους καθηκόντων τους οδηγεί σε επαγγελματική εξουθένωση*
- *2. Τα τελευταία χρόνια η επιμορφωτική διαδικασία μετατρέπεται ολοένα και περισσότερο σε οικονομικό προϊόν, με ανταλλακτική αξία*

- *3. Βασικό κριτήριο των επιμορφωτικών δράσεων που προσφέρονται στους εκπαιδευτικούς ειδικά τα τελευταία χρόνια είναι η «εκμάθηση» λειτουργικών δεξιοτήτων*

4. Τα τελευταία χρόνια η επιμορφωτική διαδικασία μετατρέπεται ολοένα και περισσότερο σε ατομικό προσόν, με ανταγωνιστική διάσταση

- Περιγράφουν μία επιμορφωτική διαδικασία που γίνεται σε ένα πλαίσιο όλο και περισσότερο ανταγωνιστικό .*

- 5. Τα τελευταία χρόνια η επιμορφωτική διαδικασία μετατρέπεται ολοένα και περισσότερο σε ατομικό προσόν, με ανταγωνιστική διάσταση
-

- 6. Βασικό κριτήριο των επιμορφωτικών δράσεων που προσφέρονται στους εκπαιδευτικούς ειδικά τα τελευταία χρόνια είναι η «εκμάθηση» λειτουργικών δεξιοτήτων

- *7. Μια ουσιαστική επιμορφωτική διαδικασία για τους εκπαιδευτικούς έχει 3 διαστάσεις: μορφωτική, κοινωνική και αξιακή*
- *8. Οι επιμορφωτικές διαδικασίες που προσφέρονται στους εκπαιδευτικούς πρέπει να εγγυώνται την ισότιμη και δωρεάν πρόσβαση όλων*
- *9. Οι επιμορφωτικές δράσεις που οργανώνονται για τους εκπαιδευτικούς πρέπει να συνδέονται με επιστημονικές πρακτικές και αναζητήσεις σύγχρονων παιδαγωγικών ρευμάτων*
- *10. Βασικός στόχος κάθε επιμορφωτικής διαδικασίας για τους εκπαιδευτικούς πρέπει να είναι η αναζωογόνηση της εκπαιδευτικής λειτουργίας*

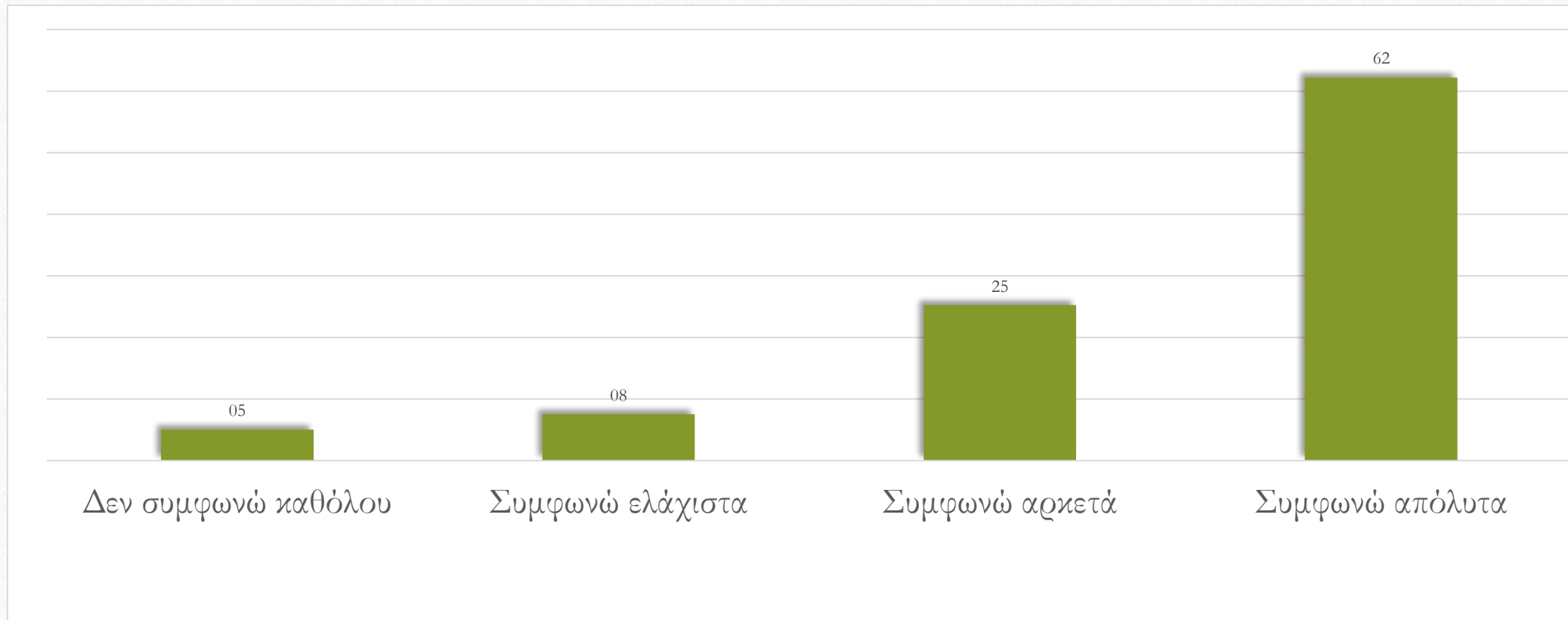
- Οι εκπαιδευτικοί σκιαγραφούν μία επιμόρφωση στον αντίποδα της ανταγωνιστικότητας , ισότιμη και δωρεάν για όλους, μία επιμόρφωση που θα συμβάλλει στην γενίκευση της μάθησης και στη δημιουργία κοινοτήτων μάθησης εντός των εκπαιδευτικών.
- Η επιμόρφωση θα πρέπει να αφορά τις σύγχρονες επιστημονικές εξελίξεις στον τομέα της Παιδαγωγικής και να συνδέεται η θεωρητική διερεύνηση με την πράξη της εκπαίδευσης συμβάλλοντας σε αυτήν θετικά.

- Τέλος έχει ενδιαφέρον ότι υποστηρίζουν ότι η επιμόρφωση πρέπει ειτός από μορφωτική να έχει κοινωνική και αξιακή διάσταση γεγονός που καταδεικνύει ότι δεν θεωρούν πως η εργασία τους περιορίζεται στην μεταφορά και μετάδοση ενός συνόλου προκαθορισμένων από την Πολιτεία γνώσεων.
- Δεν αντιμετωπίζουν τον εαυτό τους αποικειστικά ως έναν επαγγελματία της εκπαίδευσης . Αποδίδουν στο επάγγελμά τους ευρύτερες διαστάσεις και αντιμετωπίζουν τον εαυτό τους περισσότερο ως παιδαγωγό.
- Το γεγονός αυτό καταγράφεται πολύ έντονα και στις απαντήσεις που δίνουν για το τι προσδοκούν από τις επιμορφώσεις όταν τους ζητείται να αναπτύξουν τις απόψεις τους ελεύθερα.

- Οι εκπαιδευτικοί σε ποσοστό 100% επιθυμούν η επιμόρφωσή τους να προέλθει από φορείς του δημοσίου.
- Από 598 ερωτηθέντες μόλις ένας (1) δήλωσε ότι θα επιθυμούσε ιδιωτικοί φορείς να αναλάβουν την επιμόρφωση των διδασκόντων.
- Από αυτό το ποσοστό ένα 22% επιθυμεί την επιμόρφωση να αναλάβει το ΥΠΑΙΘ, ένα 6% έναν άλλον δημόσιο φορέα και η μεγάλη πλειοψηφία σε ποσοστό 72% συνδέουν την επιμόρφωση με το Πανεπιστήμιο.
- Παρ' ότι στην ερώτηση αυτή δεν διαφαίνεται αν επιθυμούν ένα Πανεπιστήμιο δημόσιο ή Ιδιωτικό θεωρούμε ότι εννοούν δημόσιο για τους εξής δύο λόγους. :
- Α) Διότι στην Ελλάδα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία η Τριτοβάθμια Εκπαίδευση είναι δημόσια, και κατά συνέπεια όταν αναφέρονται στα ΑΕΙ αναφέρονται στη σύγχρονη τους πραγματικότητα χωρίς να θεωρούν ότι υπάρχει ανάγκη περαιτέρω διευκρινίσεων.
- Β) Διότι, όπως προκύπτει από τις απαντήσεις τους στην ερώτηση για το κόστος των επιμορφώσεων επιθυμούν σε ποσοστό 85% οι επιμορφώσεις να είναι απολύτως δωρεάν.

- *Η απάντηση αυτή καταδεικνύει το γεγονός ότι οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι οι σπουδές στα ΑΕΙ είναι υψηλού επιπέδου, μπορούν να συμβάλλουν στην επιστημονική τους εξέλιξη και να τους προσφέρουν τα πτυχία και τις πιστοποιήσεις εκείνες που θα τους επιτρέψουν να σταδιοδρομήσουν στον κλάδο.*
- *Είναι άλλωστε γνωστό ότι η σύνδεση των παιδαγωγικών σπουδών με το Πανεπιστήμιο και η ανωτατοποίησή τους αποτέλεσε αίτημα του κλάδου των δασκάλων σε βάθος σχεδόν ενός αιώνα.*

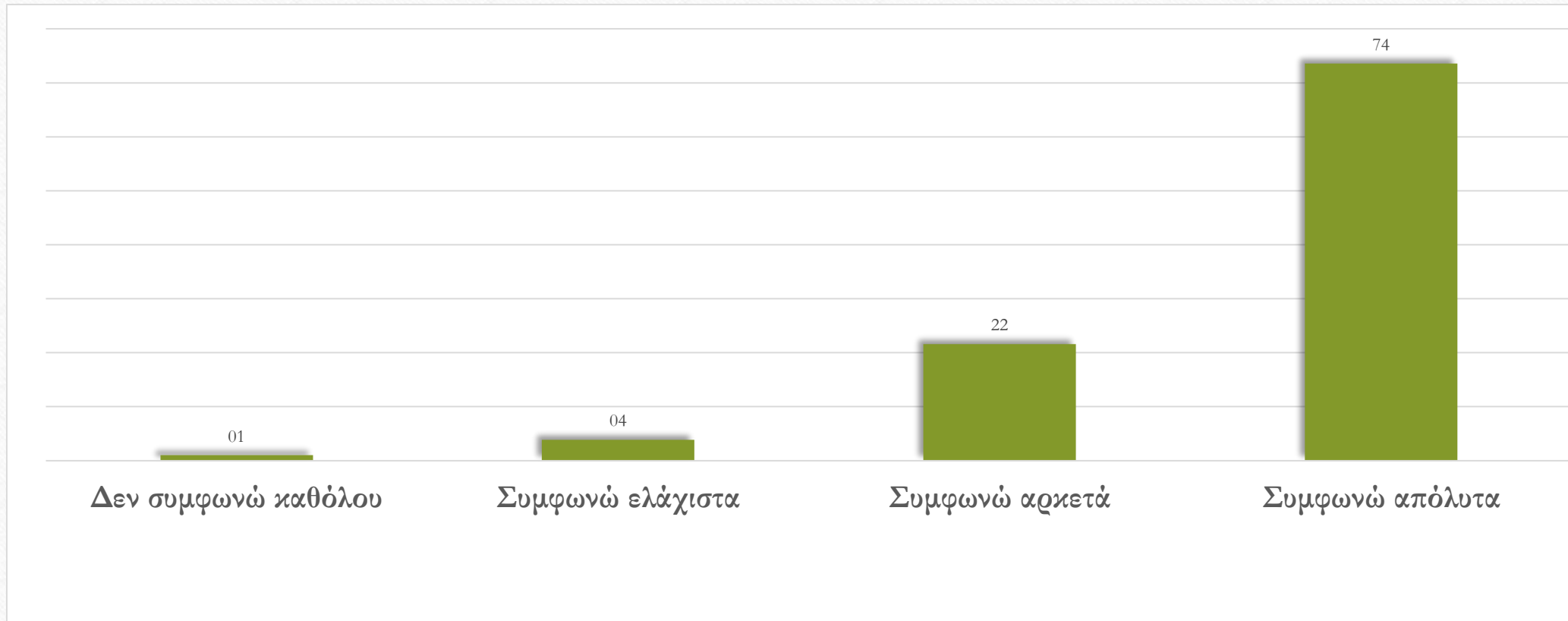
Το 2010 ανεστάλη η Λειτουργία των Διδασκαλείων (Μετεκπαίδευση), η οποία ήταν διετής και με απαλλαγή διδακτικών καθηκόντων. Ένα από τα αιτήματα του κλάδου είναι η επαναλειτουργία των Διδασκαλείων...

- Σε ποσοστό **87%** οι εκπαιδευτικοί ζητούν την επαναλειτουργία της Μετεκπαίδευσης δεκατρία χρόνια μετά την κατάργηση ενός θεσμού ο οποίος αποτελούσε (σχεδόν για ογδόντα χρόνια) τον μακροβιότερο θεσμό της ελληνικής εκπαίδευσης.
-
- Αυτό καταδεικνύει, κατά την άποψή μας, τον τρόπο που **οι δάσκαλοι/ες αποτιμούν την προσφορά της στο διδακταλικό επάγγελμα.**
 - Όπως προκύπτει και από άλλες απαντήσεις των εκπαιδευτικών η άδεια από τα διδακτικά τους καθήκοντα είναι καθοριστική για την διάρκεια των επιμορφώσεων που επιλέγουν γεγονός που καθορίζει σε μεγάλο βαθμό το είδος και το περιεχόμενο των επιμορφώσεων αυτών.
 - Βεβαίως το ίδιο το εκπαιδευτικό κίνημα έχει ασκήσει κριτική στην επιλεκτική λειτουργία της Μετεκπαίδευσης , που αφορούσε τελικά ένα μικρό τελικά αριθμό εκπαιδευτικών οι οποίοι είχαν επιτύχει στις εξετάσεις για τα Διδακταλικά.

- Σήμερα, όπως προκύπτει από τις απαντήσεις τους σε προηγούμενα ερωτήματα, φαίνεται να διαμορφώνεται *το αίτημα για μία δωρεάν, μακράς διάρκειας επιμόρφωση, συνδεδεμένης με τα ελληνικά ΑΕΙ, κυρίως τα παιδαγωγικά τμήματα, με απαλλαγή από τα διδακτικά τους καθήκοντα που θα αφορά το σύνολο των εκπαιδευτικών.*
- Από τις απαντήσεις διαφαίνεται ότι προκρίνουν περισσότερο την μονοετή παρά την διετή μετεκπαίδευση αλλά θα ήθελαν να επαναλαμβάνεται περιοδικά.
- Σε κάθε περίπτωση δεν ζητούν επαναφορά της Μετεκπαίδευσης, ακριβώς όπως λειτουργούσε στο παρελθόν, αλλά επαναφορά ενός μοντέλου επιμόρφωσης με *αμειβόμενη εκπαιδευτική άδεια το οποίο προωθούσε την στενότερη συνεργασία του κόσμου της παιδαγωγικής πράξης με την παιδαγωγική έρευνα.*

Διατυπώνεται η άποψη ότι όλες/όλοι οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει ανατροφοδοτούνται κάθε 7-10 χρόνια συμμετέχοντας σε ουσιαστικές επιμορφωτικές διαδικασίες, με απαλλαγή από τα διδακτικά τους καθήκοντα

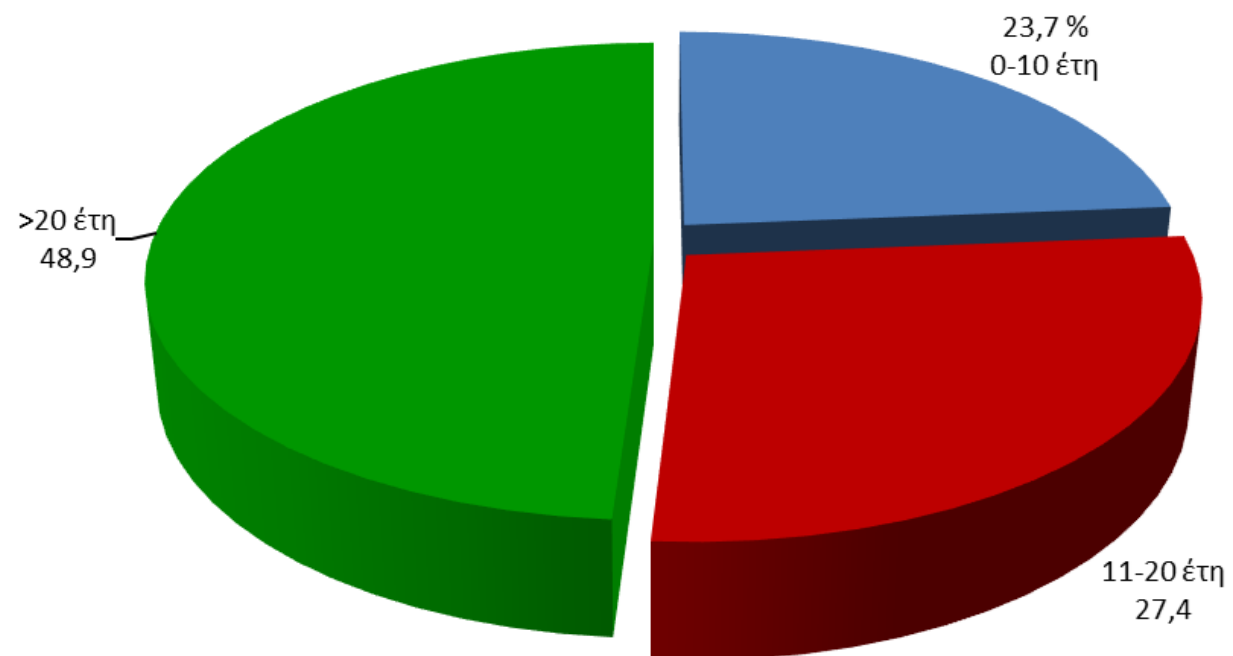
- Οι εκπαιδευτικοί στην συντριπτική τους πλειοψηφία, **96%**, ζητούν περιοδική ανατροφοδότηση με εκπαιδευτική άδεια κάθε 7-10 χρόνια, γεγονός που σημαίνει ότι οι εκπαιδευτικοί θα μπορούν περίπου τρεις φορές στην σταδιοδρομία τους να απομακρυνθούν για ένα χρονικό διάστημα από τα τρέχοντα προβλήματα της καθημερινής παιδαγωγικής πράξης.
- **Θεωρούμε ότι η πρόταση αυτή συμβάλλει:**
- 1) στην βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος καθώς
 - α) επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να γνωρίσουν και να εμβαθύνουν τις νέες επιστημονικές θεωρίες και εξελίξεις
 - β) δίνει την ευκαιρία σε διαφορετικές γενιές εκπαιδευτικών να αλληλοεπιδράσουν, εντός ενός πλαισίου που ευνοεί την ανταλλαγή απόψεων, γνώσεων και πείρας.
 - γ) επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς τον αναστοχασμό για τις παιδαγωγικές πρακτικές που εφαρμόζουν και την εμβάθυνση στις παιδαγωγικές θεωρίες που υιοθετούν .
- 2) Ταυτόχρονα η πρόταση αυτή ευνοεί την ανάπτυξη της Παιδαγωγικής επιστήμης η οποία σχετίζεται στενά με την καθημερινή παιδαγωγική πράξη καθώς η εγκυρότητα και η αποτελεσματικότητα των θεωρητικών προτάσεων κρίνεται σε μεγάλο βαθμό στην παιδαγωγική πράξη.

- *Η θεμελίωση και η εγκαθίδρυση της Παιδαγωγικής ως επιστημονικού κλάδου σχετίζεται στενά με την δυνατότητα να παραχθούν γνώσεις που να μην είναι αυστηρά χρηστικές, απλά εργαλεία της διδασκαλίας αλλά να αποτελέσουν ένα σώμα γενικότερων παιδαγωγικών γνώσεων απαραίτητων για την εξάσκηση του επαγγέλματος.*
- *Οι γνώσεις αυτές ακριβώς επειδή είναι επιστημονικές δεν προέρχονται ούτε αφορούν αποκλειστικά από την πράξη της εκπαίδευσης, ενισχύουν ωστόσο την εγκυρότητα και την αποτελεσματικότητά της.*
- *Ταυτόχρονα η καθημερινή παιδαγωγική πράξη και τα προβλήματα της αποτελούν πεδίο επιστημονικής διερεύνησης και σε σημαντικό βαθμό πεδίο δοκιμασίας και ελέγχου των παιδαγωγικών θεωριών.*
- *Κατά συνέπεια η αλληλεπίδραση θεωρίας και πράξης αποτελεί ζωτικής σημασίας γεγονός για την ανάπτυξη της επιστήμης.*

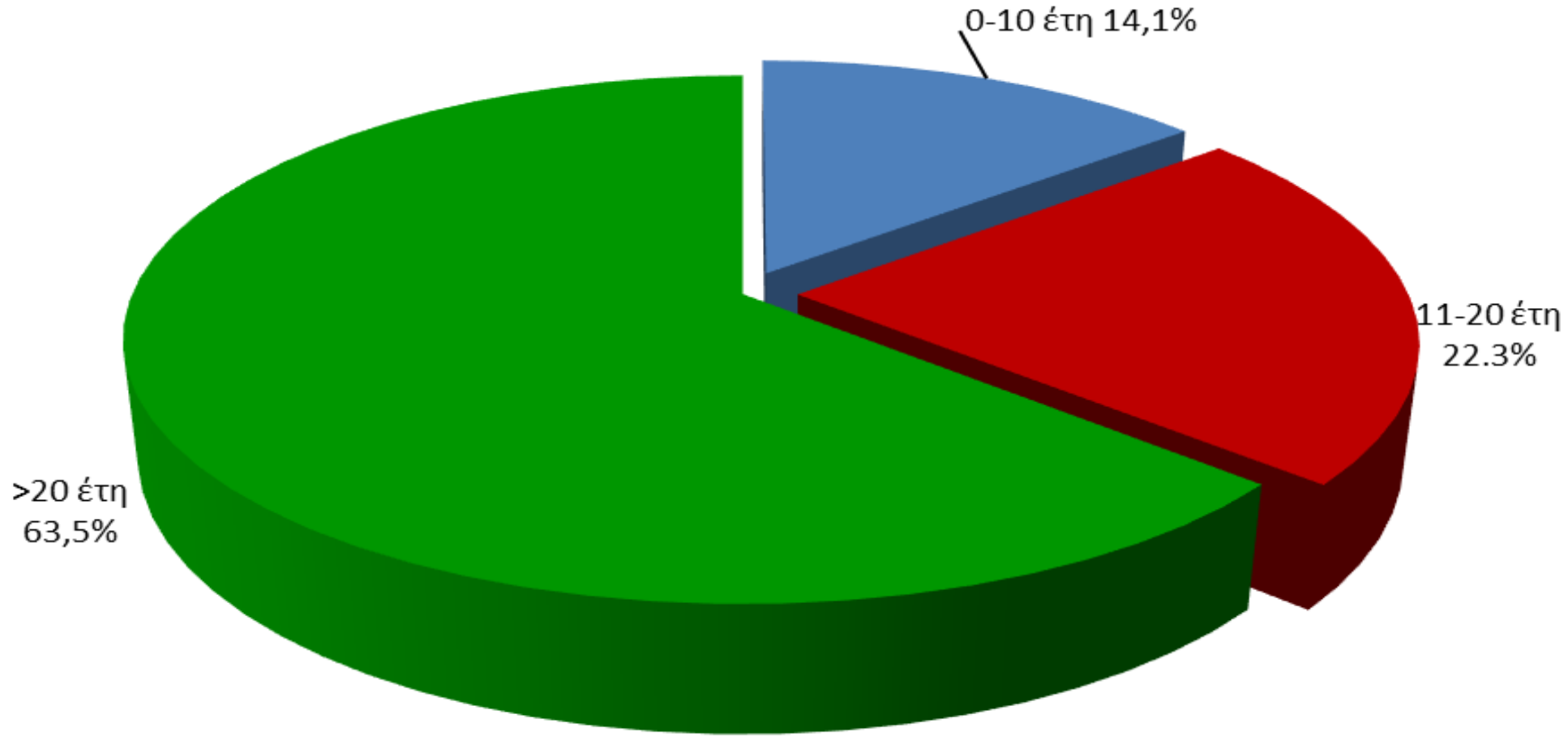
Ο παλιός είναι αλλιώς;

Στις διαφάνειες που ακολουθούν παρουσιάζουμε ορισμένα στατιστικά στοιχεία που διερευνούν την σχέση ανάμεσα στα έτη υπηρεσίας και σε ορισμένα χαρακτηριστικά των επιμορφώσεων όπως π.χ η ύπαρξη ή όχι οικονομικού κόστους.

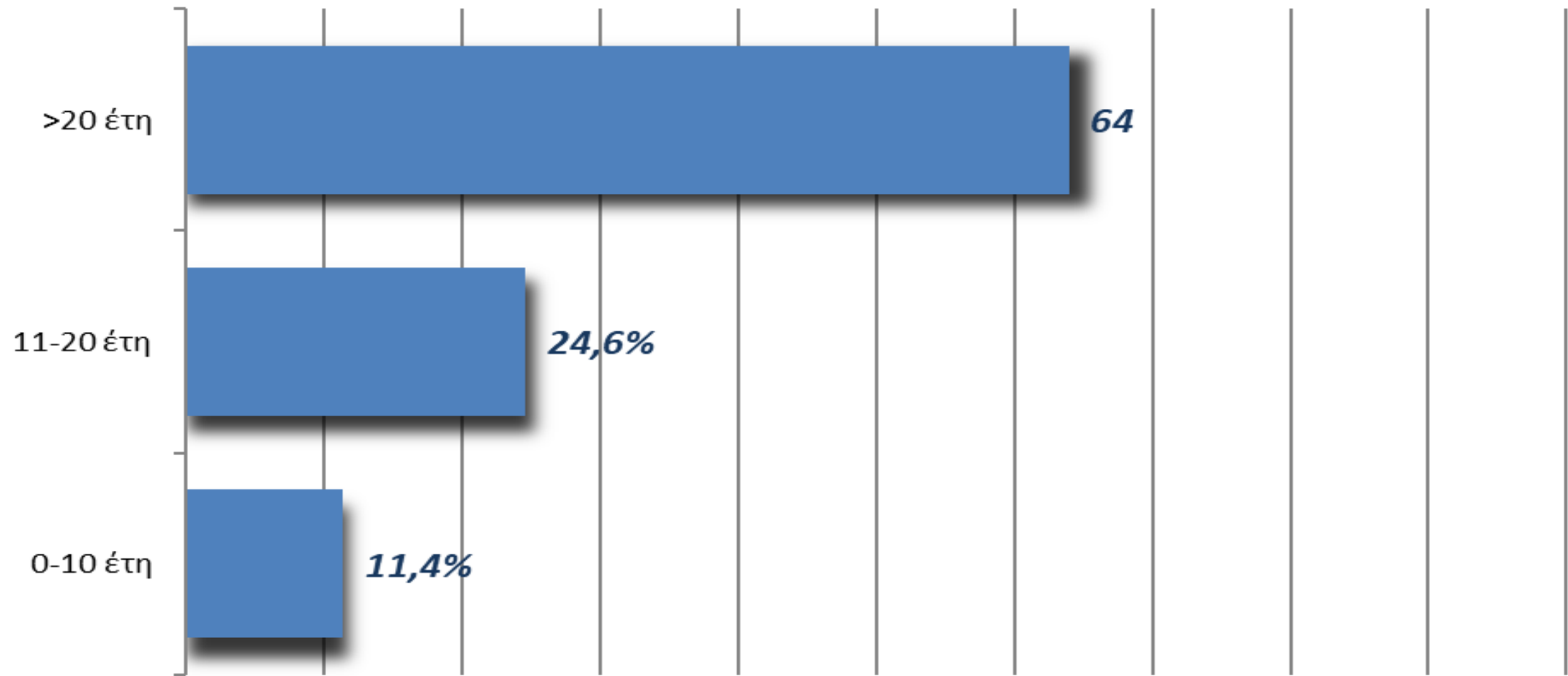
Παρακολούθησαν επιμόρφωση με ευθύνη Δημόσιου Πανεπιστημιακού ιδρύματος, με
χρηματικό κόστος

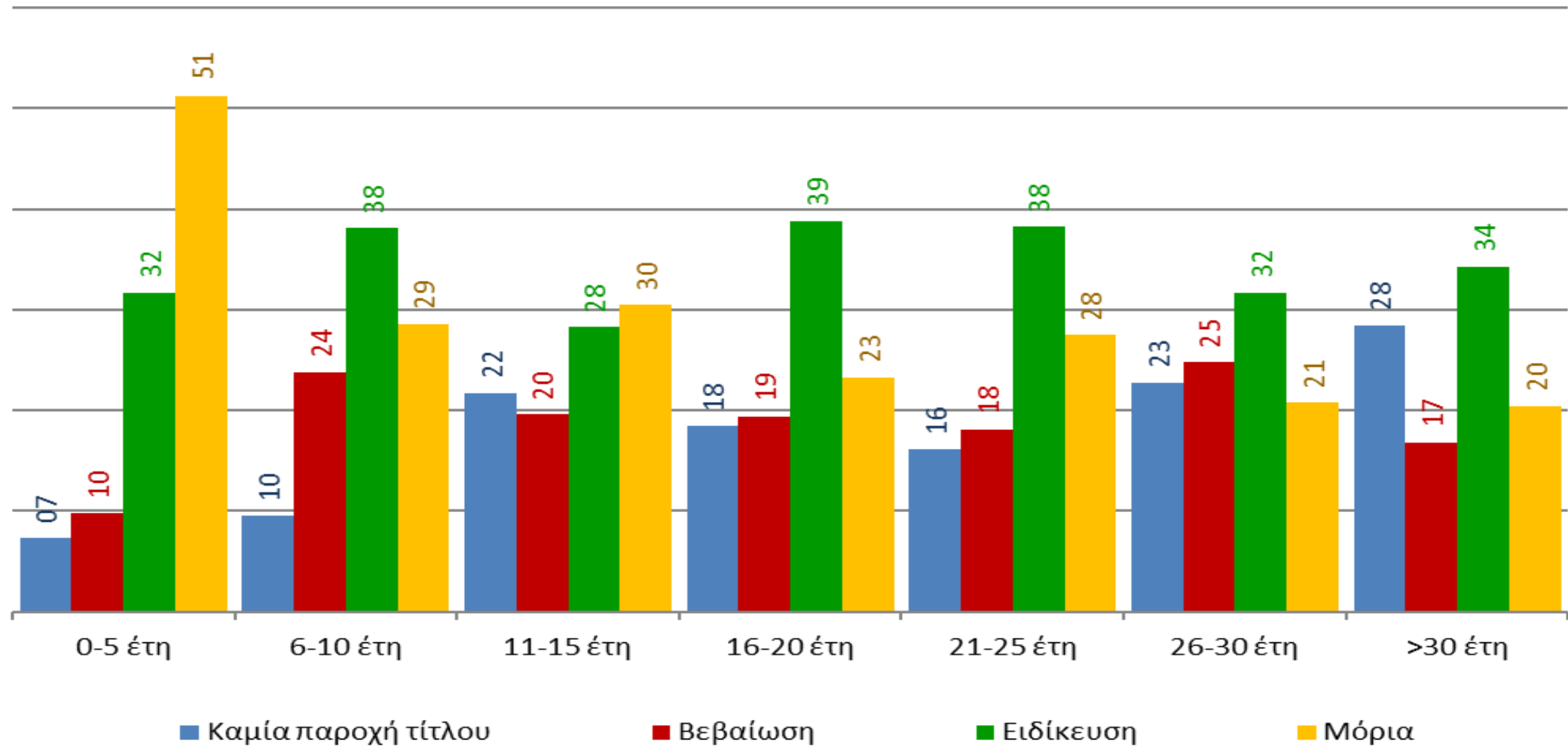

Παρακολούθησαν επιμόρφωση με ευθύνη ιδιωτικού φορέα

Η επιμόρφωση μετατρέπεται "πολύ" σε οικονομικό προϊόν, με ανταλλακτική αξία

- Οι νεότεροι εκπαιδευτικοί όσοι έχουν από 0-20 έτη υπηρεσίας εμφανίζονται να παρακολουθούν επιμορφωτικά προγράμματα των Δημόσιων Πανεπιστημίων επί πληρωμή περισσότερο από ότι οι μεγαλύτεροι συνάδελφοί τους 51,1% έναντι 48,9%
- Έχει ενδιαφέρον ότι στην πρόταση «η επιμόρφωση μετατρέπεται σε οικονομικό προϊόν με ανταλλακτική αξία» συμφωνεί «πολύ» το 64% όσων έχουν περισσότερα από είκοσι χρόνια υπηρεσίας ενώ όσο μειώνονται τα χρόνια υπηρεσίας μειώνεται ξεκάθαρα η συμφωνία με αυτήν την πρόταση . Από 11- 20 έτη υπηρεσία συμφωνεί με την πρόταση το 24,6% και από 0- 10 έτη συμφωνεί το 11,4%
- Διαφορά παρατηρείται και σε σχέση με την επιμόρφωση με ευθύνη ιδιωτικού φορέα όπου υπερτερούν οι εκπαιδευτικοί με περισσότερα από είκοσι χρόνια υπηρεσίας κατά πολύ των νεότερων συναδέλφων 63,5% έναντι 22,4%

Είναι χαρακτηριστικό το διάγραμμα που δείχνει ότι οι νεότεροι εκπαιδευτικοί (0-5 ε.υπ.) επιθυμούν σε ποσοστό που ξεπερνά το 50% οι επιμορφώσεις που κάνουν να τους προσφέρουν μόρια. Το ποσοστό αυτό μειώνεται όσο αυξάνονται τα χρόνια υπηρεσίας.

Έτσι (0-5 ε.υπ=51%) (6-10 ε.υπ=29%) (11-15 ε.υπ=30%) (16-20 ε.υπ=23%) (21-25 ε.υπ=28%) (26-30 ε.υπ=21%) (>30 ε.υπ=20%)

Αντίθετα την παροχή βεβαίωσης από μια επιμόρφωση επιθυμούν λιγότερο όσοι έχουν λίγα έτη υπηρεσίας και περισσότερο όσοι έχουν περισσότερα

(0-5 ε.υπ=10%) (6-10 ε.υπ=24%) (11-15 ε.υπ=20%) (16-20 ε.υπ=19%) (21-25 ε.υπ=18%) (26-30 ε.υπ=25%) (>30 ε.υπ=17%)

Το ίδιο ισχύει και για την παροχή κάποιου τίτλου από την επιμόρφωση.

~~(0-5 ε.υπ=7%) (6-10 ε.υπ=10%) (11-15 ε.υπ=22%) (16-20 ε.υπ=18%) (21-25 ε.υπ=16%) (26-30 ε.υπ=23%) (>30 ε.υπ=28%)~~

Ενώ σε ό,τι αφορά την ειδίκευση τα ποσοστά κυμαίνονται στο ίδιο περίπου επίπεδο για όλα τα έτη υπηρεσίας των εκπαιδευτικών.

(0-5 ε.υπ=32%) (6-10 ε.υπ=38%) (11-15 ε.υπ=28%) (16-20 ε.υπ=39%) (21-25 ε.υπ=38%) (26-30 ε.υπ=32%) (>30 ε.υπ=34%)

Τα στατιστικά αυτά αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι:

- Οι νεότεροι εκπαιδευτικοί αν και επιθυμούν σε πολύ μεγάλο ποσοστό την δωρεάν επιμόρφωση, όπως φάνηκε από προηγούμενες διαφάνειες, αποδέχονται περισσότερο εύκολα από τους παλαιότερους στην υπηρεσία συναδέλφους τους, την επί πληρωμή επιμόρφωση. Αυτό ίσως οφείλεται στο γεγονός ότι οι παλαιότεροι έχουν συμμετάσχει σε πολύ περισσότερες δωρεάν επιμορφώσεις από τους νεότερους, οι οποίες και αποτελούν για αυτούς, σε μεγαλύτερο βαθμό από ότι για τους νεότερους, ένα πρότυπο επιμόρφωσης που δεν επιθυμούν να αλλάξει. Αντίθετα οι νεότεροι έχουν γνωρίσει από την αρχή της σταδιοδρομίας τους, συχνά και πριν από αυτήν, την επιμόρφωση με οικονομικό κόστος ως μία επιλογή που συχνά είναι σχεδόν μονόδρομος όπως π.χ. τα μεταπτυχιακά προγράμματα

- Οι νεότεροι εκπαιδευτικοί παρακολουθούν προγράμματα δημόσιων Πανεπιστημίων σε μεγαλύτερο ποσοστό από ό,τι οι παλαιότεροι συνάδελφοί τους, ενώ αντίθετα επιλέγουν πολύ λιγότερο από εκείνους να παρακολουθήσουν μία επιμόρφωση με ευθύνη ιδιωτικού φορέα και επιθυμούν σε μεγαλύτερο ποσοστό από όλους τους άλλους οι επιμορφώσεις που κάνουν να τους προσφέρουν μόρια. Αυτό καταδεικνύει ότι επιλέγουν επιμορφώσεις με κριτήριο να αποτελέσουν προσόντα για την είσοδό τους και την παραμονή τους στην υπηρεσία. Προσόντα που θα τους επιτρέψουν να είναι ανταγωνιστικοί.

Οι εκπαιδευτικοί που έχουν περισσότερα χρόνια υπηρεσίας επιθυμούν οι επιμορφώσεις να τους παρέχουν βεβαίωση παρακολούθησης ή κάποιο τίτλο σπουδών σε μεγαλύτερο βαθμό από ότι οι νεότεροι , πιθανόν γιατί επιθυμούν με την βοήθειά τους να καταλάβουν κάποια στελεχική θέση γεγονός που δεν ενδιαφέρει τους νεότερους εκπαιδευτικούς.

Τέλος η επιμόρφωση για ειδίκευση σε κάποιο γνωστικό τομέα είναι επιθυμητή στον ίδιο βαθμό από τους εκπαιδευτικούς στο σύνολό τους.

Τα παραπάνω καταδεικνύουν ότι η διοίκηση νομοθετώντας τους όρους πρόσληψης και εξέλιξης των εκπαιδευτικών επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τις επιλογές τους ως προς την επιμόρφωση.

- Τέλος θα αναφερθούμε σε κάποιες συσχετίσεις οι οποίες έχουν στατιστική σημαντικότητα, γεγονός που σημαίνει ότι τα ευρήματα αυτά ισχύουν για το σύνολο των εκπαιδευτικών της επικράτειας.

- Όσοι εκπαιδευτικοί απάντησαν ότι οι επιμορφώσεις συνέβαλαν θετικά στην αντιμετώπιση των καθημερινών διδακτικών τους προβλημάτων, σε μεγάλο βαθμό οι ίδιοι απάντησαν θετικά ότι οι επιμορφώσεις συνέβαλαν στη διαχείριση της προβληματικής συμπεριφοράς των μαθητών/τριών τους.
- Όσοι εκπαιδευτικοί απάντησαν ότι οι επιμορφώσεις συνέβαλαν θετικά στην εκπαίδευση παιδιών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, σε μεγάλο βαθμό οι ίδιοι απάντησαν θετικά ότι οι επιμορφώσεις συνέβαλαν στη διαχείριση της προβληματικής συμπεριφοράς των μαθητών/τριών τους
- Όσοι εκπαιδευτικοί απάντησαν ότι οι επιμορφώσεις συνέβαλαν θετικά στην διαχείριση της προβληματικής συμπεριφοράς των μαθητών τους, σε μεγάλο βαθμό οι ίδιοι απάντησαν ότι οι επιμορφώσεις συνέβαλαν στη διατήρηση του αυτοελέγχου στη τάξη

- Όσοι εκπαιδευτικοί απάντησαν ότι οι επιμορφώσεις συνέβαλαν θετικά στη διατήρηση του αυτοελέγχου τους στην τάξη, σε μεγάλο βαθμό οι ίδιοι απάντησαν ότι οι επιμορφώσεις συνέβαλαν στην επικοινωνία με γονείς, μαθητές και συναδέλφους

- Όσοι εκπαιδευτικοί απάντησαν ότι οι επιμορφώσεις συνέβαλαν θετικά στην επικοινωνία τους μαθητές, γονείς και συναδέλφους, σε μεγάλο βαθμό οι ίδιοι απάντησαν ότι οι επιμορφώσεις συνέβαλαν στην εφαρμογή νέων γι'αυτους παιδαγωγικών μεθόδων και τεχνικών στην τάξη
- Όσοι εκπαιδευτικοί απάντησαν ότι οι επιμορφώσεις συνέβαλαν θετικά στην εφαρμογή νέων παιδαγωγικών μεθόδων και τεχνικών στην τάξη, σε μεγάλο βαθμό οι ίδιοι απάντησαν ότι οι επιμορφώσεις συνέβαλαν θετικά στην καλύτερη γνώση και κατανόηση γεγονότων και φαινομένων της καθημερινής εκπαιδευτικής διαδικασίας

- Όσοι εκπαιδευτικοί απάντησαν ότι οι επιμορφώσεις συνέβαλαν θετικά στην καλύτερη γνώση φαινομένων και γεγονότων της καθημερινής εκπαιδευτικής διαδικασίας, σε μεγάλο βαθμό οι ίδιοι υποστηρίζουν ότι οι επιμορφώσεις συνέβαλαν θετικά στην υπενθύμιση παιδαγωγικών αρχών και πρακτικών

- Όσοι εκπαιδευτικοί συμφωνούν με την πρόταση η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών πρέπει να γίνεται με απαλλαγή από τα διδακτικά τους καθήκοντα, οι ίδιοι διαφωνούν σε πολύ μεγάλο βαθμό ότι η επιμόρφωση θα πρέπει να γίνεται στον ελεύθερο χρόνο τους
- Και όσοι εκπαιδευτικού συμφωνούν ότι η επιμόρφωση πρέπει να γίνεται στον ελεύθερο χρόνο τους, διαφωνούν πολύ με την πρόταση ότι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών παράλληλα με την άσκηση των διδακτικών και άλλων επαγγελματικών τους καθηκόντων τους οδηγεί σε επαγγελματική εξουθένωση

- Στην ανοιχτού τύπου ερώτηση: να αναφέρουν τρία θέματα στα οποία έχουν ανάγκη να επιμορφωθούν σε ζητήματα πέραν της στενής διδακτικής πράξης:
- Σε σύνολο 425 απαντήσεων φαίνεται ότι οι εκπαιδευτικοί επιθυμούν να επιμορφωθούν σε θέματα:
- 1. 64% ψυχολογικά θέματα-διαχείριση θυμού-διαχείριση προβληματικής συμπεριφοράς και από αυτούς το 22% ενδιαφέρεται για τη ψυχολογική αντιμετώπιση θεμάτων μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών
- 2. 18% ενδιαφέρεται να επιμορφωθεί για παιδαγωγικά θέματα
- 3. 15% ενδιαφέρεται να επιμορφωθεί για θέματα τεχνολογίας
- 4. 12% για θέματα τέχνης και διδακτικής τέχνης
- 5. 9% για θέματα ηγεσίας και διοίκησης
- 6. 6% για θέματα ειδικής αγωγής
- 7. 4% για θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης